

آیا جزوه را از سایت ما دانلود کرده اید؟

کتابخانه الکترونیکی **PNUEB**

پیام نوری ها بشتابید

مزایای عضویت در کتابخانه **PNUEB**:

دانلود رایگان و نامحدود خلاصه درس و جزوه

دانلود رایگان و نامحدود حل المسائل و راهنما

دانلود کتابچه نمونه سوالات دروس مختلف پیام نور با جواب

WWW.PNUEB.COM

کتابچه نمونه سوالات چیست:

سایت ما **افتخار** دارد برای اولین بار در ایران توانسته است کتابچه نمونه سوالات تمام دروس پیام نور که هر یک حاوی تمامی آزمون های برگزار شده پیام نور (تمامی نیمسالهای موجود **فتی الامکان** با **جواب**) را در یک فایل به نام کتابچه جمع آوری کند و هر ترم نیز آن را آپدیت نماید.

مراحل ساخت یک کتابچه نمونه سوال

(برای آشنایی با زحمت بسیار زیاد تولید آن در هر ترم):

دسته بندی فایلها - سرچ بر اساس کد درس - پسابندن سوال و جواب - پیدا کردن یک درس در نیمسالهای مختلف و پسابندن به کتابچه همان درس - پسابندن نیمسالهای مختلف یک درس به یکدیگر - وارد کردن اطلاعات تک تک نیمسالها در سایت - آپلود کتابچه و فیلدی موارد دیگر..

همچنین با توجه به تغییرات کدهای درسی دانشگاه استثنائات زیادی در ساخت کتابچه بوجود می آید که کار ساخت کتابچه را بسیار پیچیده می کند.

WWW.PNUEB.COM

به نام خداوند بخشنده مهربان

کتابخانه الکترونیکی **PNUEB**
WWW.PNUEB.COM

Payam Noor University Ebook

PNUEB

...کتابخانه الکترونیکی پیام نور....

کتابخانہ الکترونیکی **PNUEB**
WWW.PNUEB.COM

نام درس: روان شناسی یادگیری

نام منبع: روان شناسی یادگیری

نام مؤلف: دکتور حسین زارع

تہیہ کنندہ: دکتور حسین زارع

تعداد واحد: ۳

Payam Noor University Ebook

PNUEB

...کتابخانہ الکترونیکی پیام نور....

اهداف کلی درس:

آشنایی با نظریه های یادگیری

با تأکید بر دیدگاه های رفتاری و شناختی

فصل اول

تعريف يادگيري

« هدف هاي آموزشي »

دانشجو بعد از مطالعه اين فصل بايد بتواند :

- يادگيري را تعريف کند
- واژگاني که در تعريف يادگيري آمده است را تشریح کند
- با توجه به رويکرد شناختي ، يادگيري را تعريف کند
- تفاوت بين حافظه ، تفکر و يادگيري را توضیح دهد
- مهمترين ويژگي نظريه هاي علمي را تشریح کند

” تعریف کیمبل از یادگیری ”

- یادگیری عبارت است از تغییر نسبتا پایدار در رفتار بالقوه یادگیرنده که در نتیجه تمرین تقویت شده رخ می دهد

مهمترین واژگان تعریف یادگیری:

- تغییر
- رفتار
- نسبتا پایدار
- بالقوه
- تمرین یا تجربه
- تقویت

آیا یادگیری باید به تغییر رفتار بیانجامد؟

پاسخ اسکینر : یادگیری عین تغییرات رفتاری است و حتما باید به تغییر قابل مشاهده بیانجامد

پاسخ اکثر نظریه پردازان: یادگیری يك متغیر رابط است كه واسطه بین تغییرات رفتاری و تجربه است .
در نتیجه همیشه یادگیری مشهود نیست

چه تغییراتی به یادگیری منتهی می شود؟

- ۱- تغییراتی که پایدار است
- ۲- در نتیجه رشد نباشد
- ۳- در نتیجه عواملی همچون خستگی و اثر دارویی نباشد
- ۴- در نتیجه تمرین و تجربه باشد
- ۵- در نتیجه حالات موقتی زودگذر نباشد

آیا یادگیری و عملکرد با هم متفاوتند؟

بله

- واژه بالقوه در تعریف یادگیری به همین موضوع اشاره دارد
- یادگیری می تواند بالفعل نباشد
- اگر بالفعل باشد عملکرد را نشان می دهد
- مثلا ممکن است کسی شما را یاد بگیرد اما تا زمانیکه در استخر قرار نگیرد شما را نشان نمی دهد (عملکرد).

ملاك يادگيري تمرين و تجربه است

- هر رفتاري كه به مقدار بيشتر تحت تأثير تمرين و تجربه باشد ارزش بيشتري براي يادگيري دارد
- رفتار بازتابي و غريزي يادگيري نيست
- رفتارهاي همچون مهاجرت پرندگان ، لانه سازي و ... يادگيري به حساب نمي آيند
- رشد حركتي كمتر تحت تأثير تمرين و تجربه است و در نتيجه يادگيري نيست

تفاوت یادگیری با تفکر

- تفکر عبارتست از بازآرایی یا تغییر شناختی اطلاعات به دست آمده از محیط و نمادهای ذخیره شده در حافظه دراز مدت.

تفکر خودگرا مثل رؤیا

انواع تفکر :

تفکر هدایت شده

سلسله مراتب یادگیری ، حافظه و تفکر :

تعريف یادگیری با رویکرد شناختي :

- در رویکرد رفتاري ملاك یادگیری پاسخ و برونداد است

- در رویکرد شناختي عاملي اصلي یادگیری فرآیندهای ذهنی است

- از نظر روانشناسان شناختي ، یادگیری عبارتست از :

تغییر در ساخت شناختي و فرآیندهای ذهنی

Payam Noor University Ebook

تعريف آموزش :

- آموزش از پیش تعیین شده است
- به منظور یادگیری بین دانش آموز و معلم صورت می گیرد
- همراه با کنش متقابل است
- آموزش ابزاری برای یادگیری است
- آموزش بعد بیرونی دارد در حالیکه یادگیری جنبه درونی دارد
- آموزش ممکن است به یادگیری نینجامد

حافظه چیست ؟

- حافظه با یادگیری فرق دارد
- حافظه عبارتست از ثبت نسبتاً پایداری که زیربنای یادگیری است
- حافظه شامل پردازشهای مختلفی است که در زمان معینی ثبت می شود
- از نظر رفتار گرایان حافظه همان یادگیری است
- از نظر روانشناسان شناختی ، حافظه با یادگیری فرق دارد چون متأثر از عوامل پردازشی است

تعریف رشد :

- رشد تغییراتی پیوسته و منظم است که در نتیجه گذشت زمان بوجود می آید.
- رشد و یادگیری تأثیر متقابل دارند
- رشد زمینه یادگیری را فراهم می کند و یادگیری هم منجر به رشد بهتری می شود
- یادگیری به تمرین وابسته است در حالیکه در رشد یا تأثیر یادگیری وجود ندارد و یا تأثیر آن کند است.

نقش نظریه در روانشناسی یادگیری :

- ۱- يك نظریه تعدادي مشاهده را با هم ترکیب می کند
- ۲- نظریه باعث تولید پژوهش های تازه می شود
- ۳- نظریه ها به تولید فرضیه های قابل بررسی باید منجر گردد
- ۴- نظریه يك ابزار است
- ۵- نظریه های علمی تابع اصل ایجاز است

مهمترین ویژگیهای تجربه گرایی :

- ۱- حس نگری : تنها ابزار رسیدن به معرفت حواس هستند
- ۲- کاهش گرایی : تصورهایی مرکب قابل تجزیه به تصورهایی ساده هستند
- ۳- تداعی گرایی : معرفت حاصل تداعی است
- ۴- ماشین گرایی : ذهن همانند ماشین است

فصل دوم

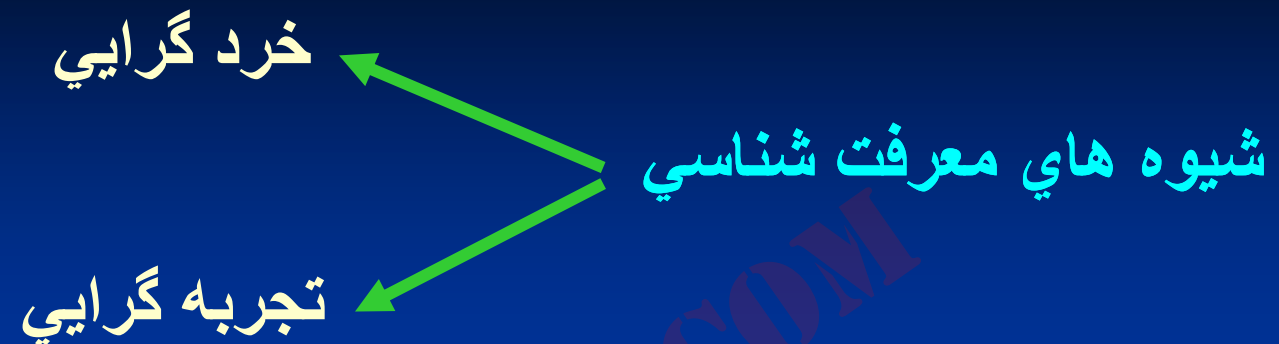
مبانی فلسفی رویکردهای نظری یادگیری

« هدف های آموزشی »

- ۱- تجربه گرایی را توضیح داده و ویژگیهای آنرا تشریح کنید
- ۲- شیوه کسب معرفت خردگرایی را توضیح داده و تفاوت آنرا با تجربه گرایی تشریح کنید
- ۳- نظریه های هر یک از دیدگاه های فلسفی را نام ببرید
- ۴- مسایل مورد اختلاف دیدگاه رفتاری شناختی را توضیح دهید
- ۵- وجوه اشتراك دو دیدگاه رفتاری و شناختی را با هم مقایسه کنید

اصول کسب معرفت در خردگرایی

- ۱- خرد ، تنها منبع کسب معرفت است
- ۲- فهم یعنی ادراک معرفت از طریق خرد
- ۳- رابطه بین تصورات مختلف بر اساس بازنمایی معرفت صورت می گیرد
- ۴- همه دانش ما ریشه در تجربه حسی ندارد
- ۵- حقایق بدیهی از طریق حواس آموخته نمی شوند بلکه بطور شهودی درک می شود

اصول کسب معرفت در تجربه گرایی :

۱- منبع معرفت تجربه است

۲- مفاهیم حاصل تأثرات حسی هستند

۳- معرفت از طریق اصول تداعی مجاورت ، مشابهت و تضاد به دست می آید

نظريه هاي يادگيري و شيوه هاي معرفت شناسي

۱- نظريه پاولف

۲- ثرنديك

۳- گاتري

۴- هال

۵- اسكينر

تجربه گرایی

به نظريه هاي فوق كه اساس تجربه گرایی دارند نظريه هاي رفتارگرایی گفته مي شود.

Payam Noor University Ebook

نظریه های یادگیری که تحت تأثیر دیدگاه خردگرایی هستند عبارتند از :

- ۱- روانشناسی گشتالت
- ۲- نظریه پیازه
- ۳- نظریه نوپیازه ای ها
- ۴- پردازش اطلاعات
- ۵- رویکردهای روانشناسی شناختی

به نظریه های فوق نظریه های شناختی یادگیری می گویند

- برخی از نظریه ها را براحتی نمی توان در گروه های فوق
قرار داد

- از جمله این نظریه ها، نظریه تولمن و بندور است

- در روانشناسی جدید مرز بین دیدگاه های رفتاری و شناختی
به وضوح مشخص نیست

- تفاوت بین نظریه های یادگیری در جامع بودن و یا جامع
نبودن موضوع مورد مطالعه و دقت در روش است

موضوع هاي مورد مطالعه در نظريه هاي يادگيري :

- ۱- مطالعه اينکه آيا يادگيري حد و مرزي دارد
- ۲- تمرين چه نقشي در يادگيري دارد
- ۳- تقويت و تنبيه چه تأثيري بر يادگيري دارد
- ۴- درك و بينش چه نقشي در يادگيري دارد
- ۵- آيا يادگيري چيزي به يادگيري چيز ديگر كمك مي کند
- ۶- فراموشي چگونه رخ مي دهد

- نظریه های یادگیری رفتاری و شناختی در مسایل زیر با یکدیگر اختلاف نظر دارند :

- ۱- تعامل و تقدم ذهن در برابر بدن
- ۲- یکپارچگی تجربه ها در برابر مجزا بودن آنها
- ۳- جبرگرایی در برابر انتخاب فعال
- ۴- میانجیهای پیرامونی در برابر میانجیهای مرکزی
- ۵- فراگیری عادت در برابر فراگیری ساختهای شناختی
- ۶- کوشش و خطا در برابر بینش در مساله گشایی

- ۷- ضرورت یا عدم ضرورت تقویت
- ۸- یادگیرنده منفعل در برابر یادگیرنده فعال
- ۹- انتقال آموزش بواسطه عناصر همانند یا بوسیله اصول آموزشی

- با توجه به تأکید دیدگاه های رفتاری و شناختی بر موضوعات فوق ، این دیدگاه ها از همدیگر قابل تمیز هستند.

فصل سوم

نظریه ترندایک

- اندیشه های مربوط به یادگیری قبل از ترندایک :

- نظریه هربارت : از نظر هربارت یادگیری در سه سطح حسی ، یادآوری افکار قبلی ، و تفکر تاملی صورت می گیرد.

گام های پنج گانه یادگیری از نظر هربارت :

۱- آمادگی یا ایجاد آمادگی

۲- ارائه یا عرضه مطالب

۳- مقایسه و انتزاع

۴- تعمیم

۵- کاربرد

مهمترین اندیشه های ترندایک:

- ۱- یادگیری در نتیجه پیوند بین محرك (S) و پاسخ (R) بوجود می آید به همین دلیل به نظریه ترندایک نظریه پیوندگرایی گویند
- ۲- یادگیری در نتیجه تداعی گرایی بوجود می آید
- ۳- نظریه ترندایک رویکرد آزمایشی دارد
- ۴- یادگیری به صورت کوشش و خطا صورت می گیرد
- ۵- یادگیری مبتنی بر هیچ نوع تفکر و استدلالی نیست

قوانین یادگیری ثرندایک تا قبل از سال ۱۹۳۰:

الف- مفاهیم اصلی

- ۱- قانون آمادگی: شخص باید آماده انجام عمل باشد
- ۲- قانون تمرین: پیوند بین محرک و پاسخ با تمرین نیرومند می شود
- ۳- قانون اثر: پیوند بین محرک ـ پاسخ در نتیجه پاداش نیرومند می گردد

ب- مفاهيم ثانوي

- ۱- پاسخ چندگانه: طبق این قانون اگر اولین پاسخ به حل مساله نینجامد پاسخهای دیگری به کار می گیریم
- ۲- آمايه يا نگرش: منظور از آمايه، آمادگی یادگیرنده است
- ۳- غلبه عناصر : تنها بعضي از عناصر هر موقعیت بر رفتار اثر می گذارند
- ۴- پاسخ از راه قیاس: پاسخ به يك موقعیت ناآشنا بر اساس عناصر مشترك صورت می گیرد (انتقال یادگیری)
- ۵- جای گشت یا جا به جایی تداعي

قوانین یادگیری ثرندایک پس از سال ۱۹۳۰:

- ۱- قانون تمرین تجدید نظر شده: بعد از سال ۱۹۳۰ بطور کلی قانون تمرین رد شده است
- ۲- قانون اثر تجدید نظر شده: فقط وضع خشنود کننده باعث یادگیری می شود بنابراین تشبیه هیچ اثری در یادگیری ندارد
- ۳- تعلق پذیری: وقتی محرك و پاسخ متعلق به یکدیگر باشند تداعی بهتری صورت می گیرد
- ۴- گسترش اثر: يك وضع خشنود کننده احتمال بازگشت پاسخهای پیرامونی پاسخ تقویت شده را نیز افزایش می دهد.

تأثير ثرنديك بر آموزش و پرورش :

ثرنديك براي آموزش قواعد زیر را پیشنهاد مي کند:

- ۱- در نظر گرفتن موقعیت یادگیری
- ۲- در نظر گرفتن پاسخ مورد نظر جهت پیوند با موقعیت
- ۳- پیوند را خود تشکیل دهید
- ۴- پیوندهای بی مورد ایجاد نکنید
- ۵- در صورت کفایت يك پیوند ، پیوند دیگری ایجاد نکنید
- ۶- پیوندها باید بعمل بینجامد
- ۷- موقعیت ها باید در ارتباط با مسایل زندگی باشد

Payam Noor University Ebook

فصل چهارم

نظریه شرطی سازی کلاسیک

(نظریه پاولف)

هدف های آموزشی:

از شما انتظار می رود بعد از مطالعه این فصل بتوانید

- ۱- چگونگی ایجاد شرطی سازی کلاسیک را توضیح دهید
- ۲- مفاهیم شرطی سازی کلاسیک را نام برده و تشریح کنید
- ۳- با ذکر مثالی نحوه کاربرد نظریه شرطی سازی کلاسیک را در مسایل انسانی توضیح دهید

Payam Noor University Ebook

فرآیند شرطی سازی کلاسیک

اجزای ضروری برای ایجاد شرطی شدن عبارت است از :

- ۱- محرک غیر شرطی (UCS): محرکی که پاسخ طبیعی دارد
- ۲- پاسخ غیر شرطی (UCR): پاسخ طبیعی به USC است
- ۳- محرک شرطی (CS) : محرک خنثی است که پاسخ طبیعی و خودکار در ارگانیسم را موجب نمی شود
- ۴- پاسخ شرطی (CR) : برای ایجاد CR باید UCS و CS را چندین بار همراه کرد

مثالی جهت شناسایی اجزای شرطی شدن

مثال : فرض کنید کودکی که ابتدا از آمپول نمی ترسید حال نه تنها می ترسد بلکه از روپوش سفید هم می ترسد.

درد → پاسخ غیر شرطی → آمپول → محرک غیر شرطی UCS

خنثی → پاسخ → روپوش سفید → محرک شرطی

در اثر
همراهی
با UCS

در دو اجتناب از فردی که روپوش سفید دارد → پاسخ شرطی → روپوش سفید → محرک شرطی

Payam Noor University Ebook

مهمترین مفاهیم نظریه پاولف

۱- خاموشی آزمایشی : UCS تقویت کننده است ، پس از شرطی شدن با قطع UCS به تدریج CR محو می گردد به این فرایند خاموشی آزمایشی می گویند

۲- بازگشت خود به خودی : بعد از خاموشی اگر دوباره CS به حیوان ارائه گردد CR بطور موقتی بازگشت می کند که به این فرایند بازگشت خود به خودی گویند.

شرطي شدن در سطح بالاتر

این نوع شرطي شدن به صورت زیر شکل مي گیرد:

- ۱- کسب خاصیت محرك شرطي بوسیله محرك خنثي
- ۲- استفاده از محرك شرطي به عنوان يك محرك طبيعي
- ۳- در نتیجه فراخواني پاسخ

در فرایند فوق شرطي شدن از يك محرك خنثي به محرك هاي خنثي دیگر بالاتر مي رود

مثالی از شرطی شدن در سطح بالاتر در مورد يك دانش آموز

تعميم و تميز محرك

- پاسخ به محرك هاي مشابه را تعميم محرك گویند
- عدم تقویت به پاسخ نامربوط باعث تمیز محرك می شود
- تعميم محرك با شرطي شدن سطح بالاتر تفاوت دارد
- در تعميم محرك ، محرك ها مشابه هستند
- در حالیکه در شرطي شدن سطح بالاتر محرك ها با یکدیگر هیچ شباهتی ندارند

مهمترین تفاوت نظریه پاولف و ثرندایک

۱- شرطی سازی کلاسیک پاسخ فراخوانده می شود در حالیکه در شرطی سازی وسیله ایی پاسخ صادر می شود.

۲- در شرطی سازی کلاسیک پاسخ غیر ارادی است در حالیکه در شرطی سازی وسیله ایی پاسخ ارادی و تحت کنترل است

۳- نقش تقویت در این دو نوع شرطی سازی متفاوت است

مهمترین شباهت نظریه پاولف و نظریه ترندایک

۱- هر دو به بقای ارگانیسم کمک می کنند

۲- هر دو به تقویت وابسته اند

۳- در شرطی سازی کلاسیک تقویت کننده UCS است ، در شرطی سازی وسیله ایی وضعیت خشنود کننده است

۴- هر دو نوع شرطی سازی در نیاز به تقویت ، بازگشت خودبه خودی ، تعمیم و تمیز مشابه هم هستند

Payam Noor University Ebook

کاربرد نظریه پاولف در مسایل انسانی

۱- در تعلیم و تربیت استفاده می شود

۲- در روانشناسی بالینی و اصلاح رفتار استفاده می شود

۳- در روانشناسی اجتماعی و تبلیغات کاربرد دارد

- علیرغم کاربردهای مختلف نظریه پاولف محدودیتهایی دارد که بعداً در فصول مختلف راجع به آن توضیح داده خواهد شد.

فصل پنجم

نظریه کلارک لئونارد هال

(نظریه کاهش محرك سابق)

هدف های آموزشی این فصل :

- ۱- توضیح ویژگی های نظری نظریه هال
- ۲- توضیح مهمترین مفاهیم نظری نظریه هال
- ۳- توضیح مهمترین اصول موضوع هال
- ۴- بیان دیدگاه هال راجع به مفهوم انگیزش
- ۵- توضیح تغییرات به عمل آمده در سال ۱۹۵۲ در نظریه هال

Payam Noor University Ebook

معرفي كلي نظريه هال

- نظريه هال نظريه کاهش سابق نام دارد
- هال از طرفداران رفتارگرایی و نظريه واستون است
- هال به اصول تداعي اعتقاد داشت
- يك نظريه ظريف و دقيق است
- وي يادگيري را به کاهش نیازهاي فيزيولوژيكي مرتبط مي داند
- رويکرد هال به نظريه سازي ، فرضي قياسي يا منطقي قياسي است

مفاهيم نظري نظريه هال

- هال نظريه خودش را در چهارچوب اصول موضوع مطرح مي کند
- اصول موضوع عبارتند از بيانات كلي از رفتار كه مستقيماً نمي توان اثبات كرد
- قضايا از اصول موضوع به دست مي آيد
- اصول موضوع آزمون پذير نيست ليكن قضايا را مي توان آزمون كرد
- ابزار آزمون قضايا ، آزمائشهاي مختلف هستند
- هال نظريه را با اصول موضوع توضيح مي دهد كه به ترتيب عبارتند از :

اصل موضوع ۱ :

حس کردن موضوع بیرونی و رد محرک

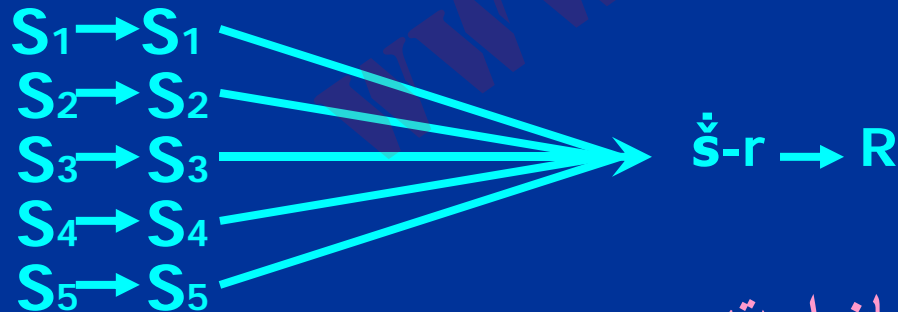
- همیشه تحریک بیرونی تکانه عصبی حسی (آوران) را راه اندازی می کند حاصل این وضعیت رد محرک است
- چون این تکانه با یک پاسخ تداعی می شود حال فرمول سنتی S-R را به S-s-R تبدیل کرد
- S رد محرک است که با R تداعی می شود
- رد محرک باعث واکنش عصبی حرکتی (وابران) یا r (آر کوچک) می شود در نتیجه حال فرمول S-s-r-R را مطرح کرد

اصل موضوع ۲ :

کنش متقابل تکانه های حسی

طبق این اصل :

- تحریک بیرونی بسیار پیچیده است
- در نتیجه تابع یک محرک نیست بلکه تابع محرک های فراوانی است که با یکدیگر کنش متقابل دارند. حال این کنش را به صورت زیر نشان می دهد

\dot{S} تأثیر مشترک پنج محرک همزمان است

اصل موضوع ۳ :

رفتار نا آموخته

طبق این اصل :

- ۱- موجود زنده با سلسله مراتبی از نیازها متولد می شود
- ۲- منظور از سلسله مراتب پاسخ های متعددی است که در هر لحظه ظاهر می گردد
- ۳- اگر هیچ يك از الگوي پاسخ فطري به کاهش نیاز نینجامد
- ۴- موجود زنده پاسخ تازه را یاد می گیرد
- ۵- بنابراین یادگیری زمانی رخ می دهد که سلسله مراتب پاسخ های فطري نتواند نیاز ارگانیسم را کاهش دهد

اصل موضوع ۴ :

مجاورت و کاهش سابق شرط لازم یادگیری است

طبق این اصل :

- ۱- اگر محرکي به پاسخ منتهي شود تداعي بين محرك و پاسخ نيرومند مي شود
- ۲- محرك و پاسخ هر چه مجاورتر باشند نيرومندتر خواهند بود
- ۳- اگر تداعي با تقويت دنبال گردد نيرومند خواهد شد
- ۴- اگر پاسخ به يك محرك به صورت عادت درآيد پاسخ نيرومندتر خواهد شد
- ۵- هال وضعيت فوق را نيرومندي عادت يا sH_R مي نامد

اصل موضوع ۵ :

تعميم محرك

طبق اين اصل :

- ۱- توانايي يك محرك در فراخواني يك پاسخ تحت تأثير شباهت محرك است
- ۲- نيرومندي عادت SH_R از يك محرك به محرك ديگر تعميم مي يابد
- ۳- مقدار تعميم تابع شباهت دو محرك است
- ۴- شباهت شامل محيط يادگيري نيز مي باشد
- ۵- در نتيجه يادگيري به موقعيت تازه تعميم مي يابد كه هال آنرا نيرومندي عادت تعميم يافته (SH_R) مي نامد

اصل موضوع ۵ :

تعميم محرك

طبق اين اصل :

- ۱- توانايي يك محرك در فراخواني يك پاسخ تحت تأثير شباهت محرك است
- ۲- نيرومندی عادت sH_R از يك محرك به محرك ديگر تعميم مي يابد
- ۳- مقدار تعميم تابع شباهت دو محرك است
- ۴- شباهت شامل محيط يادگيري نيز مي باشد
- ۵- در نتيجه يادگيري به موقعيت تازه تعميم مي يابد كه هال آنرا نيرومندی عادت تعميم يافته (sH_R) مي نامد

اصل موضوع ۷ :

توان واکنش تابع سایق و نیرومندی عادت است

طبق این اصل :

- ۱- احتمال انجام يك پاسخ آموخته شده در يك لحظه را توان واکنش گویند
- ۲- توان واکنش را با sER نشان می دهند
- ۳- sER تابع sHR و D است
- ۴- نقش D برانگیختن رفتار و شدت دادن به آن است
- ۵- با توجه به نکات فوق توان واکنشی عبارت است از :
 $sER = sHR \cdot D$ توان واکنشی
- ۶- اگر هر کدام از متغیرهای فوق صفر باشد sER نیز صفر است

اصل موضوع ۸ :

پاسخ منجر به خستگی می شود

طبق این اصل :

- ۱- خستگی باعث بازداري واکنشي (IR) می شود
- ۲- بازداري واکنشي بر اثر خستگی فعالیت های ماهیچه ای بوجود می آید
- ۳- پس از استراحت IR ناپدید می شود
- ۴- بنابراین خاموشي به دو علت عدم تقویت و IR رخ می دهد

اصل موضوع ۹ :

پاسخ یاد گرفته شده پاسخ ندادن

طبق این اصل :

- ۱- خستگی باعث پاسخ ندادن می شود در نتیجه باعث از بین رفتن IR می شود
- ۲- پاسخ یاد گرفته شده پاسخ ندادن بازداري شرطي IR نام دارد
- ۳- IR و sIR هر دو علیه فراخواني پاسخ عمل می کنند
- ۴- بنابراین باید از توان واکنشي کسر گردد تا توان واکنش مؤثر یا sER بدست آید

Payam Noor University Ebook

$$sER = sIR \cdot D - (IR + sIR)$$

اصل موضوع ۱۰ :

عوامل بازدارنده پاسخ از يك لحظه به لحظه ديگر فرق دارند

طبق اين اصل :

- ۱- به توان بازدارنده اثر نوسان يا sOR گویند
- ۲- اثر نوسان همیشه وجود دارد
- ۳- طبق این اثر می توان توضیح داد که چرا يك پاسخ آموخته شده در يك زمان رخ می دهد ولي در زمان ديگر رخ نمی دهد
- ۴- بنابراین sOR را باید از sER کسر کرد تا توان واکنشي مؤثر لحظه اي بدست آید

$$sER = [SHR.D - (I_R + sI_R)] - sOR$$

اصل موضوع ۱۱ :

sER باید از مقدار معینی فراتر رود تا پاسخ ظاهر گردد

طبق این اصل :

- ۱- باید شدت محرك به حد آستانه مشخصی برسد
- ۲- این اصل به آستانه واکنش اشاره دارد
- ۳- آستانه واکنش را با SLR نشان می دهند
- ۴- طبق این اصل پاسخ آموخته شده زمانی انجام خواهد شد که sER از SLR بزرگتر باشد

اصل موضوع ۱۲

احتمال انجام پاسخ آموخته شده تابع SLR ، SOR ، SER است

طبق این اصل :

۱- SER به SLR بسیار نزدیک است

۲- SOR در بعضی کوششها دیده می شود و در بعضی دیگر دیده نمی شود

۳- علت این امر که بعضی کوششها SOR که از SER کسر می شود آنقدر بزرگ است که مقدار SER را به کمتر از مقدار SLR کاهش می دهد

اصل موضوع ۱۳ تا ۱۶

اصل ۱۳ : هر چه مقدار SER بزرگتر باشد دوره تأخیر بین S و R کوتاه تر است

اصل ۱۴ : مقدار SER تعیین کننده مقاومت در برابر خاموشی است

اصل ۱۵ : دامنه يك پاسخ شرطي با SER تغییر می کند

اصل ۱۶ : وقتی احتمال دو یا چند پاسخ ناهم‌ساز وجود داشته باشد پاسخی که بیشترین SER را دارد به وقوع خواهد پیوست

نظريه اصلي هال در سال ۱۹۵۲

هال در سال ۱۹۵۲ موارد زیر را مطرح کرد :

- ۱- مفهوم انگیزش تشویقي
- ۲- مفهوم پویایی شدت محرك (V)
- ۳- از نظر ها با تغییر S, V تغییر می کند در واقع V يك متغير واسطه اي است
- ۴- در این سال هال نظریه خودش را از کاهش سابق به کاهش محرك سابق تغییر داد

ارزشیابی از نظریه هال

نکات مثبت :

- ۱- ارایه يك نظریه رفتاری كاملا علمی و نظام دار
- ۲- اولین بار يك نظریه دقیق و جزیی شده مطرح شد
- ۳- رویکرد وی كاملا عینی است

نکات منفی :

- ۱- در تبیین رفتار خارج از آزمایشگاه ارزش چندانی ندارد
- ۲- دلیلی ندارد همه مفاهیم به صورت عملیاتی تعریف شوند
- ۳- برخی از پیش بینی های هال درست نبوده است

فصل ششم

نظریه ادوین ری گاتری

هدف های آموزشی این فصل :

- ۱- بیان وجوه اختلاف و اشتراك نظریه گاتری با دیگر رفتارگرایان
- ۲- در نظریه گاتری « مجاورت » به چه معناست
- ۳- منظور از مفهوم محرك های ناشی از حرکت چیست
- ۴- توضیح دهید که از نظر گاتری تمرین چگونه باعث بهبود عملکرد می شود
- ۵- گاتری فراموشی و خاموشی را چگونه تبیین می کند
- ۶- تقویت در نظریه گاتری چه جایگاهی دارد

مهمترین مشخصات عمومی نظریه گاتری

- ۱- به نظریه پاولف و ثرندايك شباهت دارد
- ۲- صورت عيني روانشناسي تداعي گراي محرك-پاسخ است
- ۳- از بازتابهاي شرطي پاولف استفاده مي کند
- ۴- نظامي است عملي و کاربردي (مانند ثرندايك)
- ۵- در نحوه تفسير يادگيري با نظريه هاي پاولف و ثرندايك متفاوت است
- ۶- نام نظریه گاتری ، نظریه یادگیری مجاورتی است

گاتري و ديگر نظريه پردازان

- ۱- گاتري اصل فرعي جا به جايي تداعي ثرندايك را سنگ بنيان نظريه خودش قرار داد
- ۲- گاتري قانون اثر ثرندايك را بطور كلي رد كرد
- ۳- گاتري تحت تأثير اصل تاخر واتسون بود
- ۴- گاتري تحت تأثير بازتاب هاي شرطي پاولف بود
- ۵- از نظر گاتري تنها قانون يادگيري ، مجاورت است اصلي كه مورد تأكيد اصول تداعي گرايي است

تتها قانون يادگيري

- مجاورت اساس يادگيري است
- تر کيبي از محرك ها در نخستين همايندي حداکثر تداعي را کسب مي کنند
- يادگيري يك کوششي است
- يادگيري حاصل مجاورت يك الگوي تحريکي و يك پاسخ است
- تتها با يك بار همايندي محرك ها و پاسخ يادگيري کامل مي شود

محرك هاي ناشي از حرکت

- از نظر گاتري ممکن است بين يك رویداد محيطي يك پاسخ فاصله باشد
- اين فاصله را محرك هاي ناشي از حرکت حل مي کند
- اينگونه محرك ها از حرکات بدن سرچشمه مي گیرند
- پس از آنکه پاسخي بوسیله يك محرك بيروني ایجاد گردید آن پاسخ مي تواند براي پاسخ بعدي نقش محرك را ایفا کند
- در این حالت شرطي شدن بين محرك هاي ناشي از حرکت و رفتار است

نقش تمرین بر عملکرد

- از نظر گاتری تمرین نقشی در یادگیری ندارد
- سه مفهوم عمل ، حرکت و مهارت وجود دارد
- تمرین عمل را بهبود می بخشد اما تأثیری بر حرکات ندارد
- یادگیری حرکات یا انقباض های ساده ماهیچه ایی به صورت همه یا هیچ است
- عمل از تعداد زیادی حرکت تشکیل می شود
- مهارت از تعداد زیادی عمل تشکیل می شود

خاموشي و فراموشي

- از نظر گاتري خاموشي ناشي از بازداري تداعي است
- خاموشي حاصل يادگيري پاسخ هاي متفاوت و ناهم ساز است
- عامل فراموشي از نظر گاتري تداخل است
- فراموشي در يك كوشش و خطا اتفاق مي افتد
- فراموشي خود يك يادگيري تازه است
- يادگيري تازه (بازداري پس گستر) عامل فراموشي است

روش های ترك عادت از نظر گاتري

۱- روش تحمل: ارائه ضعيف محرك تا قدرت فراخواني پاسخ را نداشته باشد

- به روش تحمل روش آستانه ايي نیز مي گویند

۲- روش فرسوده سازي يا غرقه سازي: نشانه را آنقدر تکرار کنیم تا خستگی در پاسخ راه یابد

۳- روش شرطی شدن تقابلي يا بازداري تقابلي

- در این روش محرك را مواردی ارائه می کنیم که سایر ویژگیهای موقعیت موجب بازداري پاسخ نامطلوب می شود

Payam Noor University Ebook

مفهوم تقویت و تنبیه

- تقویت در ایجاد یادگیری تأثیری ندارد
- پاداش رفتار را نیرومند نمی سازد بلکه از تداعی تازه جلوگیری می کند
- تقویت فقط از یادگیری زدایی جلوگیری می کند
- تنبیه از طریق تداعی صورت می گیرد
- تنبیه به این دلیل که باعث پاسخ تازه می شود مؤثر است
- تنبیه زمانی مؤثر است که به رفتار ناهمسان منجر شود

مفهوم محرك هاي نگهدارنده

- عبارت است از هرگونه منبع تحريك كه تا انجام نوعي عمل خاص ادامه مي يابد
- محرك هاي نگهدارنده ارگانيسم را تا رسيدن به هدف فعال نگه مي دارد
- گرسنگي تحريك دروني ايجاد مي كند كه تا غذا خوردن ادامه مي يابد
- بعد از رسيدن به هدف تحريك دروني حذف مي شود
- سائق هاي فيزيولوژيك يك منبع مهم براي محرك هاي نگهدارنده هستند

مفهوم قصد

- پاسخ هایی که به محرك هاي نگهدارنده شرطي مي شوند قصد نام دارد
- چون براي مدتي يعني تا زمان کاهش سايق ادامه مي يابد
- زنجيره رفتاري وابسته به محرك هاي نگهدارنده داراي ارتباط دروني است
- رفتار ايجاد شده به وسيله محرك هاي نگهدارنده ممکن است هدفمند و از روي قصد باشد
- قصد را مي توان با قون مجاورت تبیین کرد

فصل هفتم

نظریه گشتالت

هدف های آموزشی این فصل :

- ۱- توضیح دلایل بروز مکتب گشتالت و اصول اولیه این مکتب
- ۲- تبیین آزمایش کهلر
- ۳- توضیح مفهوم یادگیری در این مکتب
- ۴- توضیح هر یک از قوانین سازمان یابی
- ۵- چگونگی تبیین فراموشی
- ۶- توضیح مفهوم بینش و ارتباط آن با حل مساله

مقدمه

- خاستگاه این نظریه کشور آلمان است
- مهمترین رهبران این نظریه ورتهایمر ، کافکا و کهلر هستند
- این نظریه در رویکرد خردگرایی قرار دارد
- گشتالت به معنای کل ، هیئت و یکپارچه است
- موضوع مورد مطالعه در این مکتب ادراک است
- یادگیری حاصل قوانین سازمان ادراکی هستند
- ادراک در ارتباط با حل مساله مطالعه گردید

آزمایش کهلر و نتایج آن

- حل مساله از طریق بینش صورت گرفت
- آزمایش و خطا تاثیری در حل مساله نداشته است
- بینش یعنی درک ناگهانی به راه حل يك مساله
- حیوان مورد آزمایش «می اندیشد»
- یادگیری به صورت «تجربه کشف ناگهانی» صورت می گیرد.
- تکرار موفقیت آمیز عملی که بدنبال بینش می آید یادگیری بینشی نام دارد

گشتالت و دیگر نظریه پردازان

- گشتالتهایها با ثرندایک اختلاف نظر دارند
- در مکتب گشتالت بر نقش زمینه و سازمان یابی تاکید می شود
- آنچه در حافظه انبار می شود چیزی جز رد رویدادهای ادراکی نیست
- سهولت و دشواری یادگیری تابع ادراک است
- قانون اثر و قوانین تداعی در ایجاد یادگیری نقشی ندارند
- بر خلاف نظریه پردازان رفتارگرا ، اعتقاد بر این است که یادگیری تدریجی نیست

نظريه ميداني لويين

- ميدان عبارت است از يك نظام داراي ارتباط دروني و پويا
- كه هر قسمت آن بر قسمتهاي ديگر تأثير مي گذارد
- در نظريه ميداني هيچ عنصري جدا از عناصر ديگر نيست
- از نظر لويين رفتار انسان تابع ميدان است
- واقعيت هاي روانشناسي فضاي زندگي فرد را تشكيل مي دهند
- علت هاي رفتار مداوم تغيير مي كند
- با تغيير فضاي زندگي رفتار هم تغيير مي كند

مفهوم یادگیری

- موضوع مورد مطالعه در مکتب گشتالت پدیده های ادراکی است
- یادگیری مسئله ای خاص در زمینه ادراک است
- یادگیری همان حل مساله است
- عامل اصلی یادگیری حالت عدم تعادل شناختی است
- یادگیری یعنی کسب بینش ، بینش که به صورت ناگهانی کسب می گردد

ویژگیهای یادگیری همراه با بینش

- ۱- انتقال از مرحله پیش از حل مساله به حل مساله ناگهانی است
- ۲- عملکرد حاصل از حل مساله از راه بینش همواره بدون اشتباه است
- ۳- راه حل برای مدت زمان قابل توجهی حفظ می گردد
- ۴- اصل حاصل از بینش به سادگی در مسائل دیگر به کار می رود که به آن انتقال یا جابجایی یادگیری گویند

قوانین سازمان یابی

- به قوانین حاکم بر ادراک قوانین سازمان یابی می گویند
- یکی از قوانین سازمان یابی یا بی قانون ، طرح گرایي است
- قانون طرح گرایي یعنی اینکه سازمان روان شناختي تحت تاثیر گشتالهاي خوب است
- براي هر رویداد روانشناختي این تمایل وجود دارد که معني دار ، کامل و ساده باشد

نمونه اي از يك شكل متاثر از قانون طرح گرایی

	A	
12	13	14
	C	

در شكل فوق به صورت ستوني A , B , C خوانده مي شود در حالیکه همین علایم به صورت سطري ۱۲ ، ۱۳ ، ۱۴ خوانده مي شود.

Payam Noor University Ebook

PNUEB

قانون مجاورت

- عنصرهاي يك ميدان بر اساس مجاورت به صورت يك گروه در مي آيند
- هر چه دو عنصر به هم نزديكتر باشند احتمال بيشتري دارد كه به صورت يك گروه در آيند
- شكل اسلايد بعدي نمونه اي از مجاورت به عنوان يك عامل گروهبندي را نشان مي دهد
- همچنان كه در اين شكل مي بينيم ما بدليل مجاورت به جاي شش خط ، سه خط دو تايي مي بينيم

www.PNUeB.COM

Payam Noor University Ebook

...کتابخانہ الکترونیکے پیام نور....

با توجه به شکل اسلاید قبل:

- میزان مجاورت تابع اصل تعلق پذیری است
- دو رویداد زمانی با یکدیگر تداعی می شوند که نسبت به هم تعلق داشته باشند
- هر چه میزان تعلق بیشتر باشد اثر مجاورت نیز بیشتر است
- تعلق پذیری می تواند مکانی ، زمانی و ... باشد

قانون مشابهت و ادامه خوب

- قانون مشابهت به این معنی است که هر چه عناصری با هم شباهت داشته باشند بیشتر به صورت يك گروه در می آیند
- قانون ادامه خوب یعنی اینکه ذهن به صورت طبیعی تمایل به تداوم شکل خوب دارد
- شکل متاثر از قانون طرح گرایی می تواند تابع قانون ادامه خوب نیز باشد
- فهرست اعداد ۱ ۲ و ۳ و ۷ و ۳ و ۱ بنا به قاعده n_2+n+1 مرتب شده است که طبق این قاعده ، عدد بعدی ۳۱ است

قانون يا اصل شكل و زمينه

- طبق اين قانون ادراك هر شكلي متاثر از زمينه است
- شكل در هر زمينه اي همان گشتالت است يعني چيزي كه ادراك مي شود
- اثر شكل و زمينه در روابط كلامي هم ديده مي شود
- يك واژه با توجه به زمينه هاي مختلف معاني مختلف مي دهد.

قانون يا اصل ترميم

- اين اصل به يادگيري و حافظه مربوط مي شود
- طبق اين اصل تجربه هاي ناکامل را کامل مي کنيم
- براي مثال در شکل زير ما شکاف را پر مي کنيم

Payam Noor University Ebook

PNUeb

مفهوم حافظا در نظريه گشتالت

- مفهوم حافظه در اين مكتب به تلقي ارسطو شباهت دارد
- ادراك چيزي موجب تحكيم رد حافظه ابي آن شيء مي شود
- يادآوري يك خاطره متضمن فعال شدن مجدد رد حافظه است
- رد حافظه گذشته را با حال پيوند مي دهد كه به آن فرآيند حافظه گويند
- هر زمان كه فرآيندي به وجود مي آيد ارگانيسم را تغيير مي دهد

مفهوم فراموشي

فراموشي در سه حالت رخ مي دهد:

- ۱- اگر ردهاي خوب به صورت افراطي به سوي گشتالهاي خوب کشيده شود باعث فراموشي مي شود
 - ۲- رد حافظه اي در نتيجه تعامل با ردهاي حافظه اي ديگر باعث فراموشي مي شود
 - ۳- به دليل تداخل و بازداري پس گستر رخ مي دهد
- بنابراین فراموشي به دليل تغيير مسير ردهاي حافظه اي رخ مي دهد

ویژگیهای رفتار توأم با بینش

- ۱- بازبینی ، و ارسی و مطالعه مجددانه موقعیت مساله آفرین
- ۲- حالت تردید و تأمل و توجه متمرکز
- ۳- نشان دادن پاسخ آزمایشی کم و بیش کافی
- ۴- اجرای آزمایشی گونه دیگری از پاسخ در صورت ناکارآمد بودن پاسخ اول
- ۵- توجه مداوم
- ۶- ظهور نقطه بحرانی
- ۷- آمادگی برای تکرار
- ۸- توانایی

فصل هشتم

نظریه یادگیری علامتی تولمن

هدف های آموزشی این فصل :

- ۱- مهمترین ویژگی نظریه تولمن را توضیح دهید
- ۲- منظور تولمن از رفتار یکپارچه چیست
- ۳- چرا نظریه تولمن رفتارگرایی هدفمند نامیده می شود
- ۴- تقویت و عوامل انگیزشی چه جایگاهی دارد
- ۵- تولمن در ارتباط با کوشش و خطا چه موضعی دارد
- ۶- یادگیری نهفته و خاموشی چگونه تبیین می شود
- ۷- انواع یادگیری تولمن را توضیح دهید

ویژگیهای عمومی نظریه تولمن

- نام این نظریه یادگیری علامتی یا رفتارگرایی هدفمند نام دارد
- تولمن هم رفتارگراست و هم شناخت گرا
- تولمن منتقد نظریه S-R است
- نظریه تولمن تلفیقی از نظریه گشتالت و رفتارگرایی است
- او به مطالعه رفتارهای یکپارچه پرداخته است
- رفتار یکپارچه را به صورت عینی مطالعه کرد

دیگر ویژگی‌های مهم نظریه تولمن

- ۱- نظام تولمن در ابتدا کاملاً رفتارگرا بوده است
- ۲- با روش درون نگری کاملاً مخالف است
- ۳- نظام تولمن يك نظام رفتارگرای یکپارچه نگر است نه يك نظام رفتارگرای ذره نگر
- ۴- در نظام تولمن موضوع شناختي هدف مهم است

رفتار یکپارچه

- تولمن به مطالعه رفتار یکپارچه پرداخته است
- تولمن اعتقاد داشت رفتار را نمی توان به اجزا تقسیم کرد
- رفتار یکپارچه معطوف به هدف است
- در رفتار یکپارچه از کمک های محیطی استفاده می شود
- نظریه تولمن تابع اصل کمترین تلاش است
- رفتار یکپارچه قابل آموزش است

دلایل تأکید بر رفتارگرایی هدفمند

- هدایت به سوی هدف
- رفتار هدفمند و یکپارچه است
- رفتار خاصیت گسستگی دارد
- تأکید بر رفتار کلی

Payam Noor University Ebook

یادگیری از دیدگاه تولمن

- یادگیری فرآیندی است که در آن آزمودنی کشف می کند که در محیط چه چیزی به چیز دیگر مربوط است
- این کشف از طریق تجسس صورت می گیرد
- تولمن را نظریه پرداز محرك-محرك می نامند
- تولمن با گاتری موافق است
- تولمن مخالف ثرندايك ، اسکینر و هال است

جایگاه انگیزش در نظریه تولمن

- جایگاه مهمی دارد
- انگیزش تعیین می کند که چه جنبه ای از محیط مورد توجه قرار بگیرد
- انگیزش در نقش يك عامل تاکید کننده است
- از نظر تولمن در یادگیری « نقشه شناختی » آموخته می شود
- ارگانیسم طبق اصل کمترین تلاش عمل می کند

تأیید در مقایسه تقویت

- تولمن از تقویت تفسیر شناختی دارد
- تقویت بر اساس انتظارات و ارایه فرضیه عمل می شود
- انتظاری که تأیید می شود تولمن آنرا آمادگی وسیله-هدف نامید
- تأیید انتظار در شکل گیری نقشه شناختی همانند تقویت است
- تأیید انتظار تابع فرضیه آزمایی است

کوشش و خطاي نمادي

- تولمن به کوشش و خطاي نمادي اعتقاد داشت
- آزمودني ها به هنگام کوشش و خطاي نمادي مي انديشند
- تولمن به کوشش و خطاي رفتاري اعتقاد ندارد
- در کوشش و خطاي نمادي ، آزمون رويکردهاي مختلف به صورت شناختي صورت مي گيرد
- يادگيري با عملکرد فرق دارد

يادگيري و خاموشي نهفته

- يادگيري نهفته يادگيري است که به عملکرد برگردانده نشده است
- تقويت يك متغير به عملکرد مربوط مي شود نه يادگيري
- يادگيري از راه مشاهده و مستقل از تقويت صورت مي گيرد
- خاموشي ناشي از عدم تقويت به خاموشي نهفته معروف است
- نظريه پردازان S-R خاموشي را بر حسب عوامل انگيزشي تبين مي کنند
- آزمودنيها به يادگيري مکان مي پردازند نه يادگيري پاسخ

انتظار تقویت

- ما در موقعیت حل مسأله یاد می گیریم هدف کجا واقع شده است
- حیوان می داند اگر به نقطه معینی برود تقویت کننده را دریافت خواهد کرد
- اگر تقویت کننده تغییر کند رفتار مختل می شود
- زیرا انتظار تقویت تغییر می کند
- تأثیر تقویت به دلیل انتظار از تقویت است نه خود تقویت

انواع یادگیری

الف- نیرویابی

- نیرویابی یعنی تمایل آموخته شده بین یک شیء و یک سابق
- نیرویابی به صورت مثبت و منفی است

ب- باورهای هم ارز

- وقتی یک هدف فرعی با هدف اصلی یک هدف را داشته باشد
- گفته می شود که هدف فرعی دارای باور هم ارز است

ج- انتظارات میدانی

- این نوع یادگیری یعنی اینکه ارگانیسم می آموزد که چه چیزی به چیز دیگری می انجامد
- انتظارات میدانی همانند نقشه های شناختی آموخته می شود

د- حالت‌های شناخت میدانی

- این یادگیری نوعی راهبرد یا رویکرد به حل مساله است

ه- تمیز سابق

و- الگوی حرکتی

تولمن رفتارگراست يا شناخت گرا

در روش --> رفتار گراست

در موضوع شناخت گراست

به دیدگاه گشتالتيها نزديك است

به قانون اثر بي اعتناست

به دليل تكيذ بر شناخت ، شناخت گراست

تقويت معادل تايد است

Payam Noor University Ebook

فصل نهم

نظریه اسکینر

هدف های آموزشی :

از شما انتظار می رود بعد از مطالعه این فصل بتوانید:

- ۱- توضیح دهید که تبیین های ذهن گرایانه در نظریه اسکینر چه جایگاهی دارد
- ۲- رفتار پاسخ گر و کنشگر را با یکدیگر مقایسه کنید
- ۳- توضیح دهید که منظور از شرطی شدن نوع R و S چیست
- ۴- مهمترین مفاهیم نظریه اسکینر را توضیح دهید
- ۵- تبیین اسکینر از رفتار کلامی و زبان آموزی را بگویید

معرفي كلي نظريه اسكينر

- اسكينر روش آزمائشگاهي داشت
- وي از رفتارگرايان افراطي(راديكال) به حساب مي آيد
- اعتقادي به عناصر ذهني نداشت
- اسكينر همه رفتارها از جمله زبان آموزي را بصورت شرطي سازي تبين مي كرد
- يكي از مخالفان وي در حيطه زبان آموزي نوآم چامسكس است
- از نظر اسكينر مفاهيمي چون ارزش ، آزادي و ... وجود خارجي ندارد

رفتار پاسخ گر و رفتار کنشگر

- از نظر اسکینر دو نوع رفتار داریم
- رفتار پاسخ گر: رفتاری که بوسیله محرک کاملاً مشخص فراخوانده می شود
- رفتار کنشگر: رفتاری است که بوسیله محرک مشخصی فراخوانده نمی شود و فقط از جاندار صادر می شود
- رفتارهایی همچون راه رفتن ، دویدن و ... کنشگر است
- رفتارهایی همچون رفتارهای بازتابی و اتساع مردمک چشم رفتار پاسخ گر هستند

شرطي شدن نوع S و نوع R

- به شرطي شده پاسخ گر شرطي شدن نوع S گویند
- به شرطي شدن کنشگر شرطي شدن نوع R گویند
- نوع S و R به ترتیب به دلیل اهمیت محرك و پاسخ است
- شرطي شدن پاسخ گر را به صورت S-R نشان می دهند
- شرطي شدن کنشگر را به صورت R-S نشان می دهند
- شرطي شدن نوع R مورد تأکید اسکینر بوده است

اصول شرطی شدن کنشگر

۱- اگر پاسخی با يك محرك تقویت کننده دنبال شود تکرار می گردد

۲- محرك تقویت کننده هر چیزی است که نرخ ارائه پاسخ را افزایش می دهد

- تنها عاملی که تعیین می کند چه چیزی تقویت کننده است تأثیر آن بر رفتار است

- از نظر اسکینر کنترل همه رفتارها به کنترل تقویت کننده ها بستگی دارد

خاموشي

- وقتی که تقویت کننده ها را از موقعیت شرطی سازی کنشگر خارج کنیم خاموشي رخ مي دهد
- پس از خاموشي میزان پاسخ به زمان پیش از تقویت باز مي گردد
- به این میزان پاسخ اصطلاحاً خط پایه مي گویند
- پاسخ به مقدار خط پایه را سطح کنشگر آن پاسخ گویند
- وقتی که تقویت قطع شود میزان رفتار به وضعیت قبل از شرطی شدن برميگردد

رفتار خرافي

- همیشه تقویت وابسته به رفتار نیست به اینگونه رفتارها رفتار خرافي گویند
- در رفتار خرافي حيوان به گونه اي رفتار مي کند که گويي ارتباطي با تقويت ندارد
- به این دلیل که تقویت کننده مستقل از حیوان است به آن تقویت ناوابسته مي گویند
- در زندگي اجتماعي رفتار خرافي خيلي زياد دیده مي شود
- نمونه اي از رفتار خرافي در حرکات ورزشي دیده مي شود

Payam Noor University Ebook

تقویت کننده های نخستین مثبت و منفی

- تقویت کننده مثبت محرکی است که به دنبال پاسخ کنشگر بیاید و باعث افزایش احتمال رفتار شود
- تقویت کننده منفی محرکی است که به دنبال پاسخ کنشگر حذف شود و باعث افزایش احتمال رفتار شود
- تقویت کننده نخستین تقویت کننده ای است که جهت رفع نیازهای فیزیولوژیکی باشد مثل غذا برای فرد گرسنه

تقویت ثانوی

- تقویت ثانوی که در نتیجه شرطی شدن به دست می آید تابع این اصل است:
- محرکی که در اصل تقویت کننده نیست در نتیجه همایندی مکرر با محرکی که تقویت کننده است به صورت تقویت کننده در می آید
- تقویت ثانوی وقتی جنبه مثبت و منفی دارد که با تقویت مثبت و منفی همایند باشد
- تقویت ثانوی پس از تکوین بصورت مستقل عمل می کند
- یکی از پیامدهای تقویت ثانوی ، تقویت کننده های تعمیم یافته است

برنامه های تقویت

۱- تقویت پیوسته

۲- تقویت سهمی

برنامه های تقویت

۱- برنامه تقویتی فاصله ای ثابت

۲- برنامه تقویتی فاصله ای متغیر

۳- برنامه تقویتی نسبی ثابت

۴- برنامه تقویتی نسبی متغیر

تقویت سهمی یا بخشی

برنامه های تقویت سهمی یا بر اساس فاصله پاسخ است و یا مقدار پاسخ

Payam Noor University Ebook

برنامه تقويتي فاصله اي ثابت

- اين برنامه بر حسب زمان تنظيم مي گردد
- در اين برنامه بر اساس زمانهاي ثابت تقويت ارائه مي گردد
- فواصل زمان معمولاً بين ۳۰ ثانيه تا ۱۰ دقيقه متغير است
- نرخ پاسخ بلافاصله پس از تقويت صفر است و به تدريج افزايش مي يابد و با نزديك شدن ارائه تقويت بعدي به سطوح قابل توجهي مي رسد (اثر كنگره اي)
- نظام پرداخت حقوق در آخر هر ماه نمونه ايي از برنامه فاصله اي ثابت است

برنامه تقويتي فاصله اي متغير

- در اين برنامه آزمودني براي پاسخ هايي كه در پايان فواصل مختلف مي دهد تقويت مي شود
- در اين برنامه اثر كنگره اي وجود ندارد
- طبق اين برنامه، پاسخ هاي شكل گرفته در برابر خاموشي مقاومند
- ميزان مقاومت در برابر خاموشي تابع ميانگين و حداكثر فاصله زماني مورد استفاده است

برنامه تقویتی نسبی ثابت

- در این برنامه ارائه تقویت بر اساس نرخ و شدت پاسخ است
- اگر نرخ پاسخ به مقدار معینی برسد تقویت ارائه می شود
- سرعت پاسخ در این برنامه بسیار چشمگیر است
- نرخ پاسخ پایانی نسبتاً ثابت است
- تقویت رفتار بر اساس میزان عمل نمونه هایی از این برنامه تقویتی است

برنامه تقويتي نسبي متغير

- در اين برنامه ، تقويت مبتني بر مقدار پاسخ است
- ولي هيچ مقدار دقيقي از پاسخ مدنظر نيست
- در نتيجه با اين برنامه نرخ يکساني از عملکرد به وجود مي آيد
- در اين برنامه ميزان عملکرد بالاست
- اگر بخواهيم با مقادير مختلف عملکرد رفتار آزمودني را تقويت کنيم از اين برنامه تقويتي استفاده مي کنيم

تنبیه چیست؟

- تنبیه زمانی رخ می دهد که چیز مثبتی از موقعیت حذف گردد یا چیز منفی به آن اضافه شود
- از نظر اسکینر و ثرندایک تنبیه احتمالی پاسخ را کاهش نمی دهد
- تنبیه در دراز مدت بی تأثیر است
- تنبیه صرفاً رفتار را واپس می زند و زمانی که دیگر تهدید تنبیه وجود نداشته باشد نرخ پاسخ به میزان اولش باز می گردد

چرا نباید از تنبیه استفاده کرد؟

- ۱- تنبیه آثار جانبی هیجان نامطلوب به بار می آورد
- ۲- تنبیه بیاتگر این است که چه کار نکند نه اینکه چه کار بکند
- ۳- تنبیه صدمه زدن به دیگری را توجیه می کند
- ۴- تنبیه باعث رواج پرخاشگری می ود
- ۵- تنبیه اغلب يك پاسخ نامطلوب را جانشین پاسخ نامطلوب دیگر می سازد

رفتار کلامی از نظر اسکینر

- آواهای گفتاری نیز مثل هر نوع رفتار دیگر از جاندار صادر میشود و مورد تقویت قرار می گیرند
- گفتن و شنیدن مثل هر رفتاری با تقویت تبیین می شود
- زبان دارای کارکردهای مختلفی است

- ۱- خواست
 - ۲- نامیدن
 - ۳- رفتار پژوهی
 - ۴- رفتار خودسنجی
- کارکردهای زبان

انتقادات وارده بر نظریه اسکینر از رفتار کلامی

- یکی از شدیدترین انتقاداتها از جانب چامسکی بوده است
- زبان نمی تواند فقط از طریق تقویت تبیین شود
- اسکینر فقط جنبه های روساختی زبان را تبیین می کند
- زبان بوسیله یک برنامه از پیش تعیین شده آموخته می شود
- بسیاری از رفتارهای کلامی کودکان بدون اینکه تقویتی شده باشد و یا بزرگسالان از آن استفاده کنند گفته می شود

یادگیری برنامه ای

- از نظر اسکینر یادگیری باید در خدمت آموزش و پرورش باشد
- در تعلیم و تربیت فعلی تقویت کننده ها به اندازه کافی نیست
- باید موارد یادگیری در گام های کوچکی صورت بگیرد
- به یادگیرندگان بازخورد فوری داد
- یادگیرندگان بتوانند با سرعت متناسب خود یاد بگیرند
- گام های فوق با کمک آموزش برنامه ای عملی می گردد

فصل دهم

نظریه یادگیری مشاهده ای

هدف های آموزشی :

- مهمترین ویژگی بندورا را توضیح دهید
- بندورا یادگیری مشاهده ای را چگونه تبیین می کند
- وجوه اشتراك و اختلاف نظریه بندورا را با دیگر نظریه ها توضیح دهید
- از نظر بندورا بین یادگیری و عملکرد چه تفاوتی وجود دارد
- منظور از تقویت و تنبیه جانشینی چیست
- منظور از جبر متقابل چیست

معرفي كلي نظريه شناختي اجتماعي بندورا

- اين نظريه در ابتدا با عنوان يادگيري مشاهده اي مطرح
کردید
- تحقيق اوليه بندورا راجع به پرخاشگري کودکان بوده است
وي به نقش عمده تأثيرپذيري از سرمشق تاکيد دارد
- اين نظريه ابتدا ماهيت رفتاري داشت ولي بتدریج شناختي
شد
- در اين نظريه بر ریشه هاي اجتماعي و شناختي رفتار تاکيد
مي شود

جنبه های متمایز نظریه بندورا

- ۱- تأکید بر یادگیری مشاهده ای
- ۲- تأکید بر انسان به عنوان موجودی فعال
- ۳- تأکید بر فرآیندهای شناختی
- ۴- تأکید بر ریشه های اجتماعی رفتار
- ۵- تأکید بر رفتار وابسته به موقعیت خاص
- ۶- تأکید بر تحقیق منظم

تبیین اولیه از یادگیری مشاهده ای

- یادگیری مشاهده ای بشورت مستقیم صورت می گیرد
- رفتار تقلیدی همانند بسیاری از رفتارها تقویت می گردد
- تقلید بصورت تعمیم یافته نیز صورت می گیرد
- تبیین های فوق بیشتر از جانب رفتارگرایان بوده است

تبيين بندورا از يادگيري مشاهده اي

- ۱- فقط با تقويت صورت نمي گيرد
- ۲- الگوبرداري درنگيد، با تبیین تقويته سازگار نيست
- ۳- آگاهي از وابستگي هاي تقويته مهم است نه خود تقويت
- ۴- ارزش اطلاعاتي تقويت مهم است

اشتراک نظر بندورا و تولمن

۱- هر دو از مفاهیم ذهنی استفاده کردند

۲- هر دو به عدم تأکید بر تقویت اعتقاد داشتند

۳- هر دو ماهیت شناختی دارد

۴- هر دو بر مفهوم انگیزش تأکید دارند

تمایز بین یادگیری و عملکرد

- از نظر بندورا بین یادگیری و عملکرد تفاوت وجود دارد
- یادگیری نیازی به تقویت ندارد ولی عملکرد بله
- یادگیری تحت تأثیر تقویت جانشینی است
- یادگیری مشاهده ای در همه وقت اتفاق می افتد ولی عملکرد اینگونه نیست

متغیرهای مؤثر بر یادگیری مشاهده ای

۱- توجه -- « الگو باید رفتار سرمشق را توجیه کند

۲- یادداری -- « اطلاعات باید به یاد سپرده شود

۳- تولید رفتار -- « تا به عملکرد تبدیل گردد

۱- نقش انتظاری و

۴- انگیزش -- «

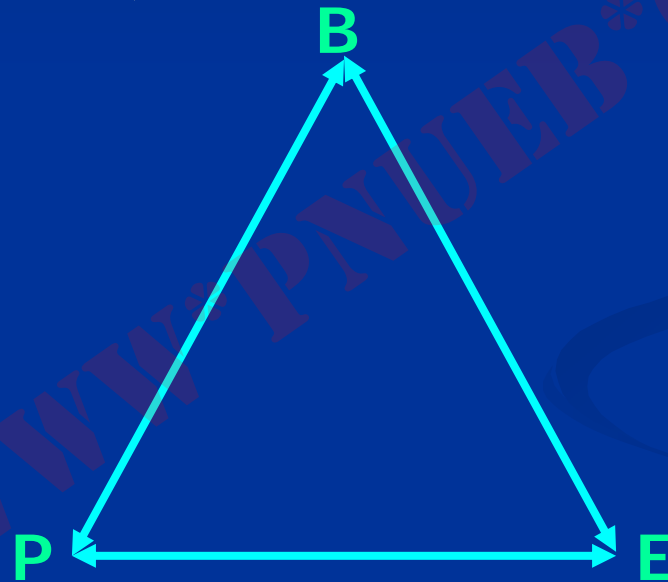
۲- نقش اطلاعاتی دارد

جایگاه تقویت در نظریه بندورا

- ۱- تقویت در ایجاد یادگیری تأثیری ندارد
- ۲- تجربه مستقیم هم برای ایجاد یادگیری لازم نیست
- ۳- تقویت یا تنبیه جانشینی، جنبه اطلاع رسانی دارد
- ۴- پیامدهای محیطی قابل انتظار تنها تعیین کننده رفتار نیستند

مفهوم جبر متقابل

فرد ، محیط و رفتار به صورت تعاملی عمل می کنند و تعامل بین آنها علت رفتار است که همان مفهوم جبر متقابل است

در شکل بالا ، B رفتار ، E یعنی محیط و P یعنی شخص با یکدیگر تعامل دارند

خود تنظیمی رفتار

- رفتار آدمی اساساً يك رفتار خودتنظیمی است
- از جمله این رفتارها ، معیارهای عملکرد است
- خودتنظیمی تحت تأثیر تقویت درونی است
- تقویت درونی تحت تأثیر ارزشیابی از تقویت بیرونی است
- رفتار خود تقویت شده بهتر از رفتار بیرون تقویت شده نگهداری می شود

خودکارآمدی و عملکرد

- خودکارآمدی تصویری است که فرد راجع به توانایی اش دارد
- ادراک فرد از خود بر خودکارآمدی تأثیر دارد
- باورهای خودکارآمدی بر انتخاب اهداف در ارتباط است
- افراد با خودکارآمدی بالا تلاش بیشتری دارند
- افراد با خودکارآمدی بالا کمتر مضطرب می شوند.

عملکرد اخلاقی

- معیار اخلاقی از طریق تعامل با الگو رشد می کند (از نظر بندورا)
- بندورا با نظریه های مرحله ای رشد اخلاق مخالف است
- بندورا در این مورد با نظریه های صفات هم مخالف است
- طبق دو نظریه فوق رفتار اخلاقی ثابت است
- در حالیکه از نظر بندورا عملکرد اخلاقی پویاست
- تبیین عملکرد اخلاقی بندورا با اندیشه های اسلامی سازگار نیست

کاربردهای نظریه بندورا

- در تحلیل مسایل اجتماعی و آسیب شناسی روانی کاربرد دارد
- مردم بیشتر از کردار می آموزند تا گفتار
- بسیاری از یادگیری ها از طریق مشاهده صورت می گیرد
- در اصطلاح رفتار از یادگیری مشاهده ای استفاده می شود
- الگوبرداری باعث پرورش خلاقیت می شود

نظريه بندورا در يك نگاه

- ۱- تأكيد بر يادگيري مشاهده اي
- ۲- استفاده از عناصر ذهني
- ۳- استفاده از روش هاي دقيق علمي
- ۴- يك نظريه مثبت است
- ۵- با دیدگاه هاي رفتارگرایی ناسازگار است
- ۶- امروزه بیشتر يك دیدگاه شناختي محسوب مي گردد

چند پرسش اساسی راجع به نظریه بندورا

۱- نظریه بندورا با دیدگاه های رفتارگرایی چه فرقی دارد؟

۲- نظریه بندورا دیدگاه رفتاری است یا شناختی؟

۳- به نظر شما به تبیین اخلاق از دیدگاه بندورا ، چه ایرادهایی وارد است؟

فصل یازدهم

نظریه پردازش اطلاعات

هدف های آموزشی :

- ۱- توضیح واژه اطلاعات و پردازش اطلاعات
- ۲- توضیح مفاهیمی همچون کنترل و پسخوراند
- ۳- توضیح تأثیر رفتارگرایی بر رویکرد پردازش اطلاعات
- ۴- توضیح تأثیر دیدگاه های شناختی بر پردازش اطلاعات
- ۵- توضیح جایگاه رایانه بر بروز نظریه پردازش اطلاعات

مقدمه

- دیدگاه پردازش اطلاعات ماهیت شناختي دارد
- این نظريه يك رویکرد آزمایشي است
- به جنبه هاي متمایز انسان مي پردازد

مهمترین نقاط ضعف نظریه پردازش اطلاعات

۱- فاقد يك نظریه یکپارچه و منسجم است

۲- به عوامل انگیزشی بی توجه است

۳- در این نظریه به خود یادگیری پرداخته نمی شود

تعريف واژه اطلاعات

- به درون داده‌های حسی محیط که ما را از وقوع رویدادها آگاه می‌سازد اطلاع یا خبر گفته می‌شود
- تمامی اطلاعات بصورت پاره‌های کوچک به دستگاه ادراکی داده می‌شود
- نحوه پردازش و تفسیر اطلاعات مهم است

تعریف واژه کنترل

- کنترل به معنای نوعی وابستگی در بین فرآیندهاست
- کنترل به معنی توالی زمانی هم است
- عمل ارسال پیام به وسیله ورود پیام های دیگر کنترل می شود
- مفهوم کنترل با حلقه پسخوراند ارتباط دارد

مفهوم پسخوراند

- يك حلقه پسخوراند داراي چهار جزء است :

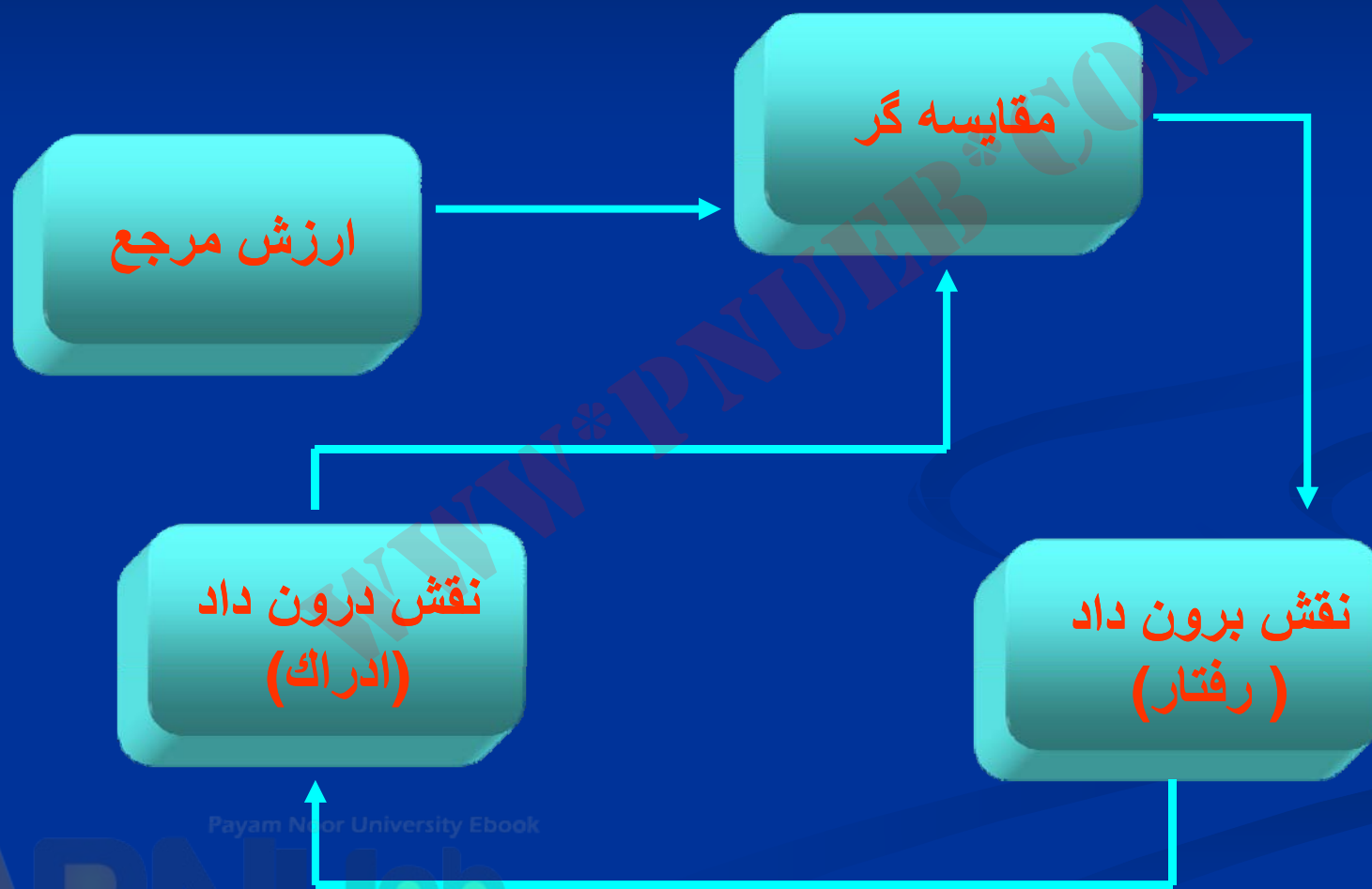
الف - درون داد حلقه

ب - مقایسه گر

ج - ارزش مرجع

د - برون داد

طرح نموداری يك حلقه پسخوراند

Payam Nour University Ebook

عوامل مؤثر بر ایجار رویکرد پردازش اطلاعات

۱- روانشناسی محرك-پاسخ

۲- روانشناسی شناختی

۳- علم سیبرنتیک

۴- علم آدم مصنوعی

۵- نظریه اطلاع یا خیر

۶- رایانه

که به هر يك از آنها اشاره مي شود

روانشناسي محرك-پاسخ

الگوي رفتار در روانشناسي S-R به پردازش اطلاعات شباهت دارد که بصورت زیر است

- محرك همان درون داد است
- پاسخ همان برون داد است
- مکانيسم هاي ارثي ، مکانيسم هاي پردازش اطلاعات است

روانشناسي شناختي

- روانشناسي شناختي در بروز پردازش اطلاعات تأثیر داشت:

- در ارایه روشن علمي
- تأکید بر نوع تفسیر اطلاعات
- تأکید بر نحوه انتظارات و ادراك فرد
- تأکید بر نقش ارزیابي از يك موقعیت
- دیدگاه پیازه بیشترین تأثیر را داشته است

علم سببیتیک

- علم سببیتیک به مطالعه ساختار و کارکرد نظام های پردازش اطلاعات می پردازد
- به چگونگی ثبت ، پردازش و انتقال نظام های ماشینی می پردازد
- مکانیسم فرمان یار نظامی است که درون داد را یا یک حالت مطلوب مقایسه مس کند
- در صورت تفاوت به اصطلاح رفتار می انجامد

انسان و سيڙتيڪ

به زبان سيڙتيڪ انسان:

- ۱- ڪي مڪانيسم فرمان يار است
- ۲- به مقايسه اطلاعات مي پردازد
- ۳- انسان بر محيط خود عمل مي کند
- ۴- پسخوراند فراهم مي آورد

علم آدم مصنوعي

- روبوت يا آدم مصنوعي ؛ ماشيني است که قادر به انجام اعمال انساني است
- به طرح ايندسته از ماشين ها علم آدم مصنوعي مي گویند
- اين علم تحت تأثير مفهوم هومئوستات است
- هومئوستات ماشيني است که خودش محيط دروني اش را تنظيم مي کند

ویژگی های مشترک انسان و آدم مصنوعی ها

درونی

بیرونی

۱- مکانیسمی برای دریافت اطلاعات دارند

۲- مکانیسمی برای یادگیری ، پردازش و ذخیره سازی اطلاعات دارند

۳- مکانیسمی برای تبدیل اطلاعات دارند

۴- مکانیسمی برای پسخوراند اطلاعات دارند

نظريه اطلاع يا خبر

- شانون و ويور آغازگر اين حوزه اطلاعاتي هستند
- مراحل مربوط به ارسال و دريافت يك پيام در نظريه اطلاع مهم است
- به مراحل ارسال و دريافت پيام نظام ارتباط گویند

مراحل نظام ارتباط

۱- منبع اطلاعات

۲- انتقال دهنده

۳- گیرنده که علامت را به پیام اصلی رمز گشایی می کند

- مراحل نظام ارتباط به نام رقم دوتایی صورت می گیرد
- این مراحل را شایون و ویور مطرح کردند

Payam Noor University Ebook

رایانه

- پردازش بوسیله انسان با پردازش رایانه شبیه است

۱- هر دو اطلاعات را از محیط می گیرند

۲- هر دو به دستکاری اطلاعات می پردازند

۳- هر دو به صورت برون داد عمل می کنند

۴- هر دو سخت افزار دارند

۵- هر دو نرم افزار دارند

سخت افزار انسانی و رایانه ای

-در رایانه سخت سخت افزار عبارت است از چهارچوب فلزی ، ترازیستورها و ...

ماهیچه ها
استخوان ها
پوست
مدار عصبی
است

- در انسان سخت افزار شامل :

مقایسه نرم افزار انسانی و رایانه ای

- در رایانه نرم افزار شامل برنامه های عملیاتی است
- برنامه دستوراتی است که عملیات صورت می گیرد
- در انسان نرم افزار عملیاتی است که از تجربه آموخته می شود
- برنامه های آموخته شده امکان انجام عمل را فراهم می سازد

تفاوت پردازش انسانی و رایانه ای

- انسان قادر به پردازش همزمان چند فعالیت است
- انسان قادر به تأخیر عملیات است
- انسان قادر به پردازش موازی است
- انسان دارای هوش هیجانی است
- در حالیکه رایانه قادر به کنش های فوق نیست

نظريه پردازش اطلاعات در يك نگاه

- يك نظريه شناختي است
- تحت تأثير تكنولوژي رايانه اي است
- از روشهاي علمي استفاده مي كند
- در عين حال قادر به تبين بسياري از موضوع ها نيست

فصل دوازدهم

نظریه دونالد آ ، نورمن

هدف های آموزشی :

- تعریف یادگیری
- آشنایی با قوانین یادگیری
- توضیح مفاهیمی همچون عملکرد ماهرانه
- تبیین شیوه های مختلف یادگیری
- حافظه در دیدگاه نورمن

نورمن در يك نگاه

- وي بر تعامل بين ماشين و انسان تأكيد دارد
- وي دكتري روانشناسي رياضي دارد
- كتاب «روانشناسي امور روزمره» را نوشتند
- به بررسي موضوع هاي همچون حافظه، توجه، يادگيري و هوشياري علاقمند بود
- به مطالعه كنش متقابل نظام هاي شناختي و جسمي پرداخته است

تعريف یادگیری

- یادگیری و یادآوری با یکدیگر فرق دارند
- یادگیری چیزی بیشتر از یادآوری محض است
- یادگیری شامل توانایی انجام ماهرانه يك تکلیف است
- یادگیری عبارت است از عمل مطالعه عمدي مجموعه اي از مطالب که بصورت ارادي بازيابي و يا کاربردي مي شود

چند نکته اساسي در تعريف يادگيري

- ۱- تكيه و تأكيد بر مطالعه عمدي
- ۲- بازيايي ارادي -- « تأكيد بر فعاليت هاي شناختي
- ۳- آميختگي مسایل نظري با مسایل کاربردي
- ۴- يادگيري يك مهارت است
- ۵- تأكيد بر هدفمندی

انتقاد نورمن از نظریه ترندایک

- از نظر نورمن یادگیری ، بصورت خودکار اتفاق نمی افتد و طبق قانون اثر نیست ، به همین دلیل به دیدگاه ترندایک انتقاد شده است

- ۱- پدیده یادگیری را صرفاً بر اساس پاسخ می سنجند
- ۲- قانون اثر درباره شرایط زمانی مبهم است
- ۳- رابطه علی بین اعمال و پیامد را نادیده می گیرد
- ۴- ارزش اطلاعاتی تقویت کننده ها را نادیده می گیرد

Payam Noor University Ebook

مقایسه نظریه نورمن با نظریه تولمن و بندورا

- هر سه بر اطلاعات حاصل از تجربه تأکید می کنند
- بر ارتباط بین آموخته ها توجه می کنند
- هر دو گروه بر نحوه درك و پردازش تأکید دارند
- نورمن با نظریه پیازِه هم نزدیکی زیاد دارد

قوانين يادگيري

۱- قانون رابطه علي

۲- قانون يادگيري علي

۳- قانون پسخوراند اطلاعاتي

هر سه قانون بر رابطه علي بين اعمال و بازده ها تأكيد مي ورزند

Payam Noor University Ebook

عملکرد ماهرانه

- وي بر عملکرد تأکید زيادي دارد
- وي بر چگونگي استفاده از اطلاعات اهميت زيادي مي دهد
- بين عملکرد افراد خبره و تازه كار تفاوت وجود دارد
- افراد خبره داراي عملکرد ماهرانه هستند

متغیرهای عملکرد ماهرانه

- ۱- روانی و سهولت در کار
- ۲- خودکاري
- ۳- فشار روانی ، با افزایش عملکرد از استرس کاسته می شود
- ۴- تلاش ذهنی ، با افزایش مهارت میزان تلاش کمتر می شود
- ۵- دیدگاه

شیوه های یادگیری

- ۱- افزایش یادگیری
- ۲- شکل گیری ساختار
- ۳- دقیق شدن
- ۴- یادگیری از راه قیاس

که به توضیح هر يك اشاره می شود

افزایش یادگیری

- متداولترین شیوه یادگیری افزایش یادگیری است
- این شیوه به پردازش اطلاعات تازه اشاره دارد
- این یادگیری شامل رمزگردانی اطلاعات جدید بر حسب طرحواره های حافظه ای از قبل موجود است
- این شیوه یادگیری با مفاهیم درونسازی پیازه شباهت دارد

شکل گیری ساختار

- در این شیوه یادگیری طرحواره های تازه به وجود می آیند
- به ایجاد طرحواره های جدید شکل گیری ساختار گویند
- این نوع یادگیری دشوارترین یادگیری است
- این یادگیری با مفهوم برونسازی پیازه شباهت دارد

دقیق شدن

- انطباق کامل دانش به يك تكلیف را دقیق شدن می گویند
- از طریق دقیق شدن يك تازه کار به فرد ماهر تبدیل می شود
- دقیق شدن شامل يك رشته طولانی افزایش یادگیری است
- دقیق شدن شامل تعداد زیادی از انطباق های خرد است

یادگیری از راه قیاس

- از طریق یادگیری از راه قیاس طرحواره های تازه بوجود می آیند
- یافتن مناسب ترین طرحواره موجود و کاربرد آن در موقعیت جدید را یادگیری از راه قیاس گویند
- چندین قیاس لازم است تا یادگیری پیچیده کامل شود
- همه یادگیری های مهم یادگیری از راه قیاس هستند

حافظه از دیدگاه نورمن

۱- اکتساب

۲- یادآوری

۳- بازیابی اطلاعات

شرایط یادآوری موفق:

- تبیین نورمن از حافظه به تبیین روانشناسان گشتالت نزدیک است

- حافظه یعنی رد یاد

موضوع مورد مطالعه در علم شناختي

از نظر وي علم شناختي بايد به مطالعه موارد زير پردازد:

- ۱- نظامهاي باور
- ۲- هشياري
- ۳- رشد يا تحول
- ۴- هيجان
- ۵- کنش متقابل
- ۱۱- مهارت و تفکر
- ۶- زبان
- ۷- ادراک
- ۸- يادگيري
- ۹- حافظه
- ۱۰- عملکرد

نظام هاي باور

- باورهاي ما بر حافظه ، ادراك و تفسير تجربه مؤثر است
- باورها مي تواند درست يا نادرست باشد
- در علم شناختي نحوه شكل گيري، عمل و تغيير باورها را بايد بشناسيم
- بندورا هم در اين زمينه مطالعاتي داشت ولي ناكافي بود

Payam Noor University Ebook

هوشیاری

- هشیاری شامل مسائل مربوط به افکار هشیار و نیمه هشیار است
- هشیاری شامل خودآگاهی، توجه، ساختارهای کنترلی شناخت و شکل گیری مقاصد است
- در اینجا پدیدار شناسی آگاهی و هشیاری مطرح است
- توجه جنبه ای از هشیاری است

رشد یا تحول

- با توجه به رشد پردازش ها متفاوت است
- پردازش مختلف به دلیل طرح واره های مختلف است
- با شناخت از بزرگسالان کودکان را نمی توان شناخت
- شناخت کودکی با شناخت بزرگسالی فراق دارد
- بیشتر رفتارهای شناختی را می توان از راه چرخه تحولی مطالعه کرد

هیجان

- عده ای اعتقاد دارند هیجانها مانع شناخت می شود
- از نظر نورمن هیجانها در برخورد ما با محیط نقش مهمی ایفا می کند
- هیجانها بین نظام نظم دهی و نظام شناختی قرار دارند
- تجارب شناختی بوسیله هیجانها رنگ می گیرند
- در نتیجه در علم شناختی باید مطالعه شود

کنش متقابل

- در علم شناختی نمی توان بعد اجتماعی را نادیده گرفت
- علم شناختی باید به کنش متقابل انسانها بپردازد
- بعد اجتماعی را نمی توان به صورت مجزا مطالعه کرد
- در علم شناختی فرآیندهای شناختی و تعامل آن با موقعیت ها مورد بحث و بررسی میشود

فصل سیزدهم

حافظه : رویکرد ساختاری و پردازش

هدف های آموزشی :

- اولین مطالعه آزمایشگاهی در حافظه
- مراحل حافظه
- بررسی ساختاری حافظه
- بررسی پردازشی حافظه
- جمع بندی دو دیدگاه ساختاری و پردازشی حافظه

اولین مطالعه آزمایشگاهی در حافظه

- اولین مطالعه آزمایشگاهی حافظه را ابینگهوس انجام داد
- موارد مورد آزمایش هجاهای بی معنی بودند
- ابینگهوس دریافت فراموشی تابع گذشت زمان است
- بیشترین مقدار فراموشی در ساعات اولیه یادگیری است

مهمترین نکات مثبت روش ابینگهوس

- ۱- روش آزمایش
- ۲- ابداع هجاهای بی معنی
- ۳- رایه منحنی فراموشی
- ۴- رایه فرمول روش صرفه جویی در یادگیری بعدی

مراحل حافظه

۱- رمز گردانی -- « تبدیل تحریک حسی به رمز روانشناختی

۲- اندوزش -- « ذخیره سازی اطلاعات

۳- بازیابی -- « به یادآوری اطلاعات ذخیره شده

نمودار مراحل حافظه

دو دیدگاه در حافظه

۱- اعتقاد به سیستم های حافظه وجود دارد

۲- حافظه به انواع مختلف تقسیم می شود

۱- دیدگاه ساختاری

۱- ملاک تفکیک حافظه ساختار نیست

۲- بلکه نوع پردازش است

۲- دیدگاه پردازشی

بررسی ساختاری و پردازشی حافظه

- ساختار به روش مربوط می شود که نظام حافظه را سازمان می دهد
- فرآیندها (پردازشها) چیزی است که در ساختار عمل می شود
- هر دو دیدگاه مهم هستند
- برخی نظریه پردازان ساختار و برخی پردازشی هستند

نقش استعاره در دیدگاه ساختاری حافظه

- استعاره استفاده از انواع تشبیه هاست
- در دیدگاه ساختاری حافظه به استعاره ها تشبیه می شوند
- خاطرات در مکان خاصی قرار می گیرند
- آخرین استعاره مورد استفاده تشبیه حافظه به رایانه است

مهمترین نظریه ها در دیدگاه ساختاری

نظریه اتکینسون و شفرین

در نظریه اتکینسون و شفرین سه مخزن برای حافظه وجود دارد:

۱- انبار حسّی

۲- انبار کوتاه مدت

۳- انبار بلند مدت

ویژگی انبارہ حسی

- ۱- تعداد اطلاعات زیاد است
- ۲- مدت نگهداری اطلاعات بسیار محدود است
- ۳- رد اطلاعات بصورت حسی است
- ۴- انبارہ حسی حافظه روانشناختی نیست

ویژگی انباره کوتاه مدت

۱- در صورت توجه اطلاعات حسی به اطلاعات روانشناختی تبدیل می شود

۲- مدت نگهداری اطلاعات در این حافظه محدود است

۳- مواد اطلاعاتی 2 ± 7 ماده است

۴- علت فراموشی محدودیت گنجایش آن است

Payam Noor University Ebook

ویژگی انباره بلند مدت

- ۱- با تمرین و مرور اطلاعات وارد حافظه بلند مدت می شود
- ۲- مواد اطلاعاتی حافظه بلند مدت ، مدت زیادی است
- ۳- مدت زمان نگهداری اطلاعات زیاد است
- ۴- اطلاعات در حافظه دراز مدت فراموش نمی شود

مهمترین تفاوت بین انباره های حافظه

۱- طول زمانی اندوزش اطلاعات

۲- ظرفیت و گنجایش اندوزه

۳- سازه واره‌های فراموشی

۴- تأثیر آسیب مغزی

مهمترین انتقادات وارده بر نظریه اتکینسون و شفرین

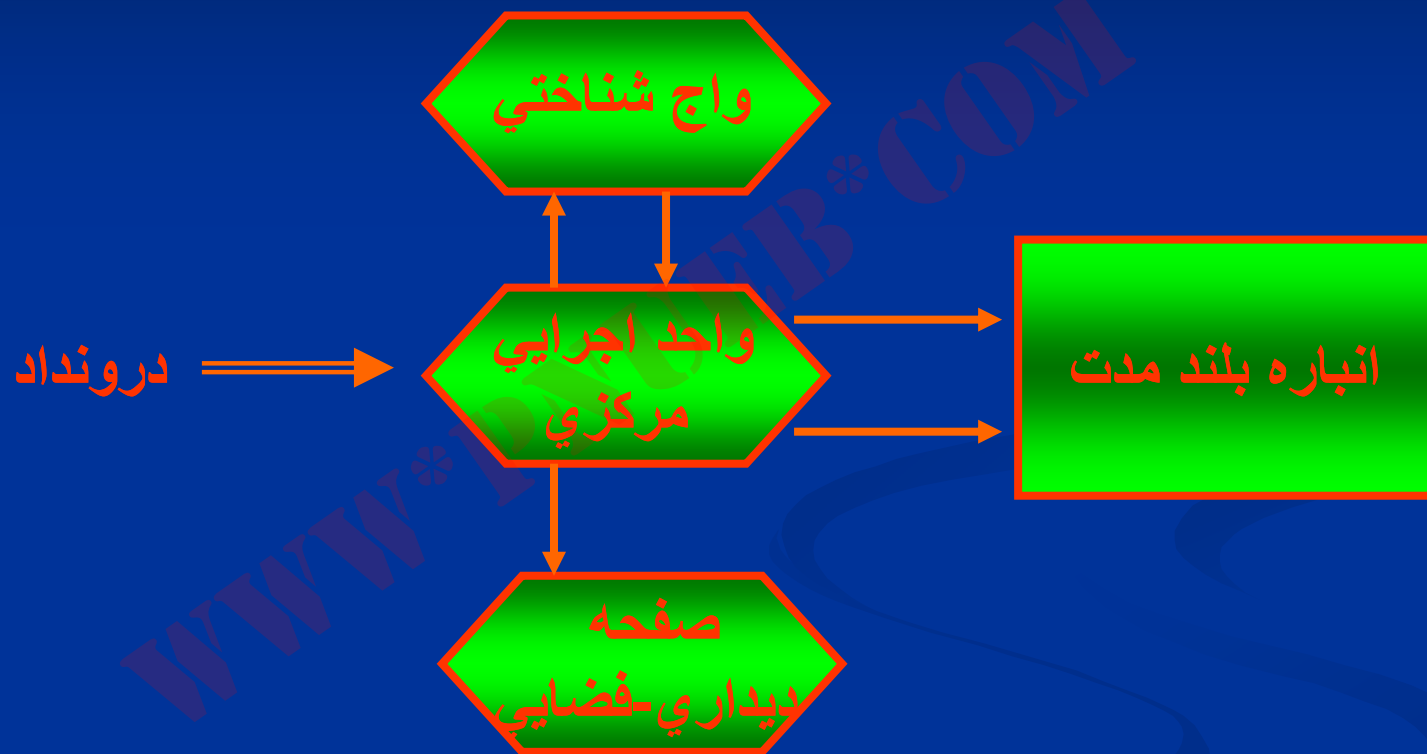
- ۱- این الگو بیش از حد ساده است
- ۲- شواهد بیانگر عدم استقلال حافظه کوتاه مدت و بلند مدت است
- ۳- در بحث حافظه بلند مدت بیش از حد ساده است
- ۴- بعید است همه اطلاعات مربوط به حافظه بلند مدت در یک مخزن باشد

حافظه کاري

- مفهوم حافظه کاري رابڊلي و هيچ مطرح کردند که جاڳزين حافظه کوتاه مدت مي شود *
- حافظه کاري سه بخش دارد :

- ۱- توجه
- ۲- حلقه آوايي
- ۳- صفحه اصلي بينايي-فضايي

حافظه کاري بدلي

حلقه واج شناختي چیست؟

حلقه واج شناختي مرکب است از :

- يك انباره واج شناختي كه با ادراك كلام مربوط است
- يك فرآيند گفتاري كه به تلفظ مربوط است
- فرآيندي كه دسترسي به انباره واج شناختي را امكان پذير مي سازد

صفحه دیداری - فضایی

- از صفحه دیداری-فضایی در اندزوش موقتی استفاده می شود
- رمز گذاری بینایی در این بخش صورت می گیرد
- دسترسی به تصاویر صفحه دیداری فضایی مربوط می شود

واحد اجرایی مرکزی

- این واحد به توجه شباهت دارد
- مهمترین مؤلفه حافظه کاری است
- آسیب به قطعه پیشانی قشر مغز باعث آسیب به واحد اجرایی مرکزی می شود
- در صورت آسیب علایمی همچون توجه مخدوش، افزایش حواسپرتی و ... دارد

ارزیابی کلی از نظام حافظه کاری بدلی

مزایا:

- ۱- هم به پردازش و هم به اندوزش توجه دارد
- ۲- قادر به توضیح نواقص کلی حافظه کوتاه مدت است
- ۳- فقط به مرور کلامی توجه نمی کند

معایب نظام حافظه کاری

- ۱- نقش واحد اجرایی مرکزی مبهم است
- ۲- اندازه گیری ظرفیت و گنجایش این حافظه خیلی سخت است
- ۳- محدودیتهای این حافظه ناشناخته است
- ۴- بررسی تجربی آن خیلی سخت است

بررسی فرآیندی (پردازشی) حافظه

- در دیدگاه پردازشی بر سطوح پردازش تأکید می شود
- اطلاعاتی که پردازش عمیق تری دارند بیشتر می مانند
- در این دیدگاه حافظه یک فرآیند است
- در این دیدگاه نگرش ساختاری و سیستمی مورد تأکید نیست

نظريه سطوح پردازش

۱- يکي از نظريه هاي دیدگاه پردازشي حافظه است

۲- نظريه سطوح پردازش بوسیله کریک و لاکهارت بیان شد

۳- سطوح پردازش شامل تحلیل سطحي و فیزیکی و تحلیل عمیق است

مفروضات کلیدی نظریه سطوح پردازش

- میزان یادآوری تابع عمق پردازش است
- سطوح عمیق تر تحلیل باعث ردهای مبسوط تر می شود
- دو نوع مرور نگهدارنده و بسط دهنده وجود دارد
- مرور بسط دهنده است که حافظه بلند مدت را بهبود می بخشند

نظریه جدید سطوح پردازش

نظریه جدید با نظریه قدیم سطوح پردازش تفاوت دارد :

- عملکرد حافظه تابع تعامل نوع پردازش در دو مرحله رمزگردانی و بازیابی است
- پردازش سطحی همیشه باعث فراموشی نمی شود
- پردازش از سطوح حسی به معنایی کافی نیست

فصل چهاردهم

انواع حافظه

هدف های آموزشی :

- ملاک تمایزگذاری حافظه
- حافظه کوتاه مدت و بلند مدت
- حافظه رویدادی و معنایی
- دانش اخباری و اجرایی
- حافظه آشکار و ناآشکار

تمایز حافظه

راجع به حافظه سه تمایز وجود دارد:

- ۱- مراحل حافظه -- « رمزگردانی، اندوزش، بازیابی
- ۲- زمان اندوزش -- « حافظه کوتاه مدت و بلند مدت
- ۳- ذخیره سازی نوع اطلاعات

به این معنا که نظام خاصی برای اطلاعات خاص وجود دارد

حافظه کوتاه مدت و دراز مدت

- ملاك تفكيك اين دو حافظه زمان اندوزش است
- نوع رمز غالب در اين دو حافظه با هم فرق دارد
- رمز غالب در کوتاه مدت حسي و در بلند مدت معنایي است
- گنجایش حافظه کوتاه مدت 2 ± 7 ماده است
- بازیابی اطلاعات در حافظه بلند مدت به راحتی صورت نمی گیرد

اقسام حافظه از نظر تالوینگ

- حافظه رویدادی
- حافظه معنایی
- حافظه رویه ای
- حافظه آماده سازی ادراکی
- حافظه کوتاه مدت

حافظه رویدادی و معنایی

- ملاك تفكيك اين دو حافظه در نوع تجربه است
- حافظه رویدادی با تجربه شخصی سر و کار دارد
- حافظه معنایی با دانش عمومی سر و کار دارد
- حافظه رویدادی با زمان و مکان مشخصی پیوند دارد
- حافظه معنایی با مفاهیم و اصول پیوند دارد

حافظه رویه ای

- این حافظه پایین ترین مرحله قرار دارد
- عملیات این نظام مستلزم پاسخ های رفتاری آشکار است
- شیوه یادگیری در این حافظه بر اساس میزان کردن است
- این حافظه به سازگاری به محیط پاسخ می دهد
- مهارت های تکالیف ادراکی-حرکتی و شرطی سازی در این حافظه قرار دارند

حافظه ادراكي

- حافظه ادراكي به ويژگيهاي ادراكي-فيزيكي مربوط مي شود
- ادراك يك شيء در زمان يك ادراك همان شيء مشابه را در زمان ۲ آماده مي سازد
- تعيين هويت شيء مي تواند با اطلاعات تحريكي کمتر يا زمان کمتر صورت گيرد

دانش اخباري و اجرايي

- اين دو حافظه را اندرسون مطرح کرده است
- دانش اخباري دانش درباره حقايق و اشياء است
- دانش اجرايي، دانش مربوط به چگونگي اجراي يك فعاليت شناختي معين است

حافظه آشکار و نا آشکار

- ملاك تفكيك اين دو حافظه در مرحله رمز گرداني است
- حافظه آشکار با رمز گرداني ارادي سرکار دارد
- حافظه ناآشکار با رمز گرداني غير ارادي سرکار دارد
- به حافظه ناآشکار حافظه مهارتها هم مي گویند

انواع حافظه و حافظه آشکار و ناآشکار

روشهاي بررسي حافظه آشكار

۱- يادآوري آزاد

۲- بازشناسي

۳- يادآوري داراي سرخ

Payam Noor University Ebook

PNUEB

...کتابخانه الکترونیکی پیام نور....

الگوي عمومي بررسي حافظه ناآشکار

- مطالعه حافظه ناآشکار در سه مرحله صورت مي گيرد :

- ۱- مرحله اول --» ارايه واژه بدن و هر نوع دستور
- ۲- مرحله دوم --» ارايه واژگان مرحله اول و واژگان ديگر بصورت ناقص و درخواست تکميل آنها
- در صورتیکه بيشتر واژگان ناقص تکميل شده از واژگان مرحله اول باشد حافظه ناآشکار است
- ۳- ارايه واژگان مرحله اول و دوم و بازشناسي واژگان مرحله اول (حافظه آشکار)

مهمتري روشهاي بررسي حافظه ناآشكار

- ۱- آزمون تکميل واژه هاي ناقص
- ۲- آزمون شناسائي واژه ها
- ۳- آزمون داوري واژگاني
- ۴- آزمون تکميل تصوير
- ۵- آزمون تفکيک-فرآيند

تمايز روانشناختي بين حافظه آشكار و ناآشكار

- ۱- سطح پردازش
- ۲- ميزان فراموشي
- ۳- اثر خلق
- ۴- اثر بلوغ و رشد
- ۵- اثر تغيير حسي

تمایز فیزیولوژیکی حافظه آشکار و ناآشکار

- نحوه کار مغز در این دو حافظه با هم فرق دارد:
- در حافظه آشکار هیپوکامپ فعال است که نقش مهمی در حافظه دراز مدت دارد
- در حافظه ناآشکار سلولهای گانگلیای پایه ، مخچه ، کرتکس نو دخالت دارند

فصل پانزدهم

حافظه معمولی یا حافظه روزمره

هدف های آموزشی :

- حافظه روزمره چیست؟
- انواع حافظه روزمره
- حافظه سرگذشتی
- حافظه به یاد ماندنی
- حافظه شاهدان عینی
- حافظه برتر

منظور از حافظه روزمره چیست؟

- حافظه معمولی حافظه ای است که اطلاعات مربوط به حوادث واقعی زندگی را در شرایط طبیعی در بر می گیرد
- حافظه به دو صورت آزمایشگاهی و معمولی مطالعه می شود
- حافظه آزمایشگاهی ارتباطی با شرایط واقعی زندگی ندارد

تفاوت حافظه معمولی و آزمایشگاهی

پاسخ به سه سؤال زیر بیانگر تفاوت این دو حافظه است :

- ۱- چه پدیده هایی از حافظه باید مطالعه شود؟
- ۲- چگونه باید به حافظه مطالعه شود؟
- ۳- پدیده های حافظه را باید در کجا مطالعه کرد؟

انواع حافظه روزمره (معمولي)

- ۱- حافظه سرگذشتي
- ۲- حافظه به ياد ماندني
- ۳- حافظه خاطرات برجسته يا فلاش بالب
- ۴- حافظه شاهدان عيني
- ۵- حافظه برتر
- ۶- حافظه آينده نگر

حافظه سرگذشتي

- حافظه سرگذشتي ، حافظه رویدادهای زندگی فرد است
- این حافظه به اهداف اصلی زندگی، عواطف و معانی شخصی مربوط است
- ساختار این حافظه به صورت خاطرات زیر است:
- ۱- دوره های گستره زندگی
- ۲- رویدادهای کلی
- ۳- دانش رویدادی-خاص

مهمترین ویژگیهای حافظه سرگذشتی

- بازیابی خاطرات این نوع حافظه آسان نیست
- بازیابی این حافظه نیاز به ساخت دهی دارد
- این حافظه در معرض خطر تحریف وجود دارد
- همواره دقت حافظه سرگذشتی کم است

حافظه به یاد ماندنی

- بعضی از رویدادها را بهتر از رویدادهای دیگر به یاد می آوریم
- خاطرات شخصی و یا نادر حافظه به یاد ماندنی هستند

عوامل مؤثر بر حافظه به یاد ماندنی عبارت است از :

۱- اثر خود ارجاعی

۲- خاطرات برجسته

Payam Noor University Ebruz

اثر خودارجاعي چیست؟

- اطلاعات راجع به خود فرد بهتر از دیگر اطلاعات به خاطر
- می ماند که به آن اثر خود ارجاعي می گویند
- دلیل این حافظه به خاطر شکل گیری خویش طرحواره است
- خویش طرحواره چهارچوبی از پیوندها را فعال می سازد
- اطلاعات راجع به خودمان پردازش مؤثری دارد

حافظه فلاش بآلب يا خاطرات برجسته

- اين حافظه بوسيله رويداهاي شخصي يا عمومي بسيار شگفت آور و خيلي مهم توليد مي شود

- در اين حافظه اطلاعات مربوط به مكان و زمان حادثه، اشخاص درگير در حادثه با وضوح بيشتري رمزگرداني و بازيايي مي شوند.

عوامل مؤثر بر شکل گیری حافظه فلاش بالب

۱- وجود مکانیسم های خاص

۲- تحیر ، تازگی و غیر منتظره بودن رویدادها

۳- پیامد برانگیختگی هیجانی رویداد

۴- نحوه ارزیابی از يك رویداد

مقوله هاي اطلاعاتي حافظه فلاش بآلب

- ۱- خبردهنده
- ۲- مكان هاي كه خبرهاي جديد را مي شنويم
- ۳- نحوه تداوم رويداد
- ۴- وضعيت عاطفي و هيچاني خود فرد
- ۵- وضعيت عاطفي و هيچاني ديگران
- ۶- پيامد آن رويداد براي فرد مورد نظر
- ۷- فعاليت جاري فرد

حافظه شاهدان عيني

- حافظه مربوط به شهادت يك حافظه را حافظه شاهدان عيني مي گویند
- پژوهشها نشان مي دهد كه حافظه شاهدان عيني خطا مي كند
- دستكاري اطلاعات بر ميزاني بازيابي اطلاعات مورد شهادت تأثير دارد
- اين حافظه در محاكم قضايي اهميت زيادي دارد

دلایل خطای حافظه شاهدان عینی

۱- اطلاعات پس از سانحه

۲- سوگیری تأیید

۳- سطح استرس

۴- پیامد پذیری

۵- سن

حافظه برتر

- به افرادی که اطلاعات خاص برتری قوی دارند حافظه برتر گفته می شود
- موضوع های مورد برتری متفاوت است
- بعضی از افراد در زمینه اعداد حافظه برتر دارند
- حافظه برتر به دلیل استفاده از فنون یادیار است

Payam Noor University Ebook

دلایل حافظه برتر (تبیین نظری)

۱- رمز گردانی معنادار

۲- ساختار بازیابی

۳- تسریع-تمرین بر حافظه برتر تأثیر دارد

- برتری در حافظه با استفاده از فنون یادیار آموختنی است

حافظه آینده نگر

- حافظه به یادآوری اطلاعات گذشته محدود نمی شود
- حافظه آینده نگر بر توانایی افراد در یادآوری رویداد در زمان آینده است
- در حافظه آینده نگر یادآوری به منظور انجام اعمال با قصد و نیت است
- قصدهای آینده یا دور هستند و یا نزدیک هستند

انواع حافظه آینده نگر

۱- حافظه آینده نگر رویدادمدار : یادآوری انجام یک رویداد در آینده

۲- حافظه رویداد زمان مدار : یادآوری انجام کاری در زمان خاص

- افراد در انجام این دو حافظه عملکرد یکسانی ندارند

محاسن پژوهشهاي مربوط به حافظه روزمره

- ۱- مطالعه پديده هاي غير آشكار
- ۲- قابليت کاربرد زيادي دارد
- ۳- زمينه آزمون نظريه ها را فراهم مي کند
- ۴- به تجارب معمولي مردم مربوط مي شود

محدودیت‌های پژوهش‌های مربوط به حافظه روزمره

۱- کنترل آزمایشی خیلی ضعیف است

۲- در مرحله رمزگردانی کنترل ضعیفی وجود دارد

۳- دقت خاطرات روزمره را نمی‌توان سنجید

۴- آزمون‌های دقیقی در این زمینه وجود ندارد

حافظه معمولي يا روزمره در يك نگاه

- مواد اين حافظه از تجارت معمولي است
- حافظه معمولي انواع مختلفي دارد
- اين حافظه در موقعيت هايي كه انسانها تجربه مي کنند اجرا مي شود
- مكانيسم فراموشي و رمزگرداني اطلاعات حافظه آزمائشگاهي و معمولي با هم فرق دارد

موفق بائسید

Payam Noor University Ebook

PNUeb

...کتابخانہ الکترونیک پیام نور....

PNUeb

....کتابخانہ الکترونیک پیام نور....